

De samenspanning der arenden : een zinnebeeldige fabel, by wyze van tooneelspel ; door den schryver der Verdeeling van Poolen.

<https://hdl.handle.net/1874/366683>

BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT

1929

Verzameling tooneelstukken

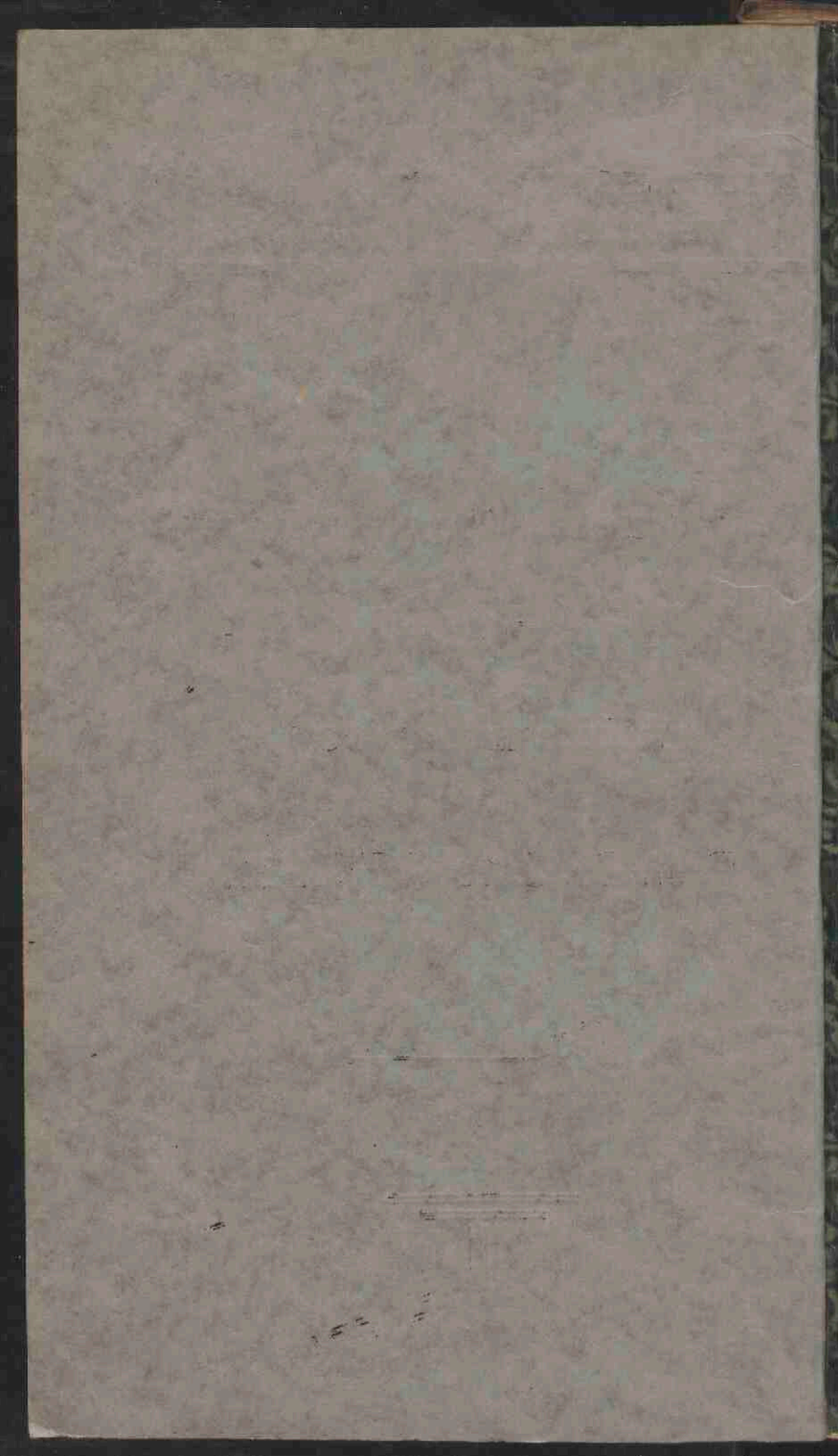
uit de

nalatenschap van

Prof. Dr. J. te WINKEL

No. 64 _____

Dr J. L. M. 64

Dit tooneelspel is geschiedt onmiddellijk
na het uitbreken van den vierden Engelschen
oorlog, dus in Dec 1781 of in t'begin van
1782.

De twee hoofthoofden is de Duitse keiser Jozef II

De witte aerd is Catharina II van Rusland

De zwarte aerd is Frederik II van Pruisen.

Met den wolf wordt de Keizer van Bismarck bedoeld

De wesp is niet altesamen de eedgenoot van de Britten.

Het verband van Gewapende onzighderheid is

voor zo veel dan Leeren van de Betreuen (de

Republiek) aanging met het hoef onderwaap

van het stiel.

8

64

DE
SAMENSPANNING
DER
ARENDEEN.

EEN
ZINNEBEELDIGE FABEL,
BY WYZE VAN
TOONEELSPEL.

Door den Schryver der Verdeeling van Poolen.
Uit het Turksch Vertaald.

TE KONSTANTINOPEL,
In de Drukkery van 't Serail, in 't Jaar der
Hegira, &c. &c. &c. &c. &c. &c.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

P E R S O O N A A D J E N.
DE AREND MET TWEE HOOFDEN,
DE WITTE AREND VAN SCYTHIE.
DE ZWARTE AREND VAN POMERELIE.
DE LEEUW VAN DE BETUW.
DE DUIF VAN GAULEN.

S T O M M E P E R S O O N A A D J E N.
DE LUIPAARD VAN ALBION.
DE WITTE AREND VAN SARMATIE.

*Het Tooneel is in't binnenste van de Finlandsche
Golf.*

U. B. R. 1710
R. K. S. M. 1710
S. B. J. 1710

D E
S A M E N S P A N N I N G
D E R
A R E N D E N,
T O O N E E L S P E L.

E E R S T E T O O N E E L.
D E A R E N D M E T T W E E H O O F D E N,
D E W I T T E A R E N D , V A N S C H Y T H I E.

D E W I T T E A R E N D .

GY zyt dan in onze Landstreeken aangekomen, ô ontzaggelykste en heerschezuchtigste der vliegende Dieren! Gy hebt, zoo men my gezegd heeft, snellyk de vruchtbaarste gewesten van Europa doorvloogen; ik verwachtte wel, dat gy my een vriendelyk bezoek zoudt komen geeven. Maar wat zie ik in uwe klauwen?

D E A R E N D M E T T W E E H O O F D E N .

Bemerkt gy niet, dat die Aardkloot, op welken ik rust, het Zinnebeeld, myner opperheerschappy over de Wereld is?

D E W I T T E A R E N D .

Heeft men U deeze eer, op uwe reizen, op-
A 2 ge-

gedraagen? Hebben alle Dieren, zoo Koningen als Koningjens, welken gy bezocht hebt, en van wien gy zoo hartelyk zyt ontvangen, daardoor willen erkennen dat zy van U afhankelijk en als 't ware uwe Leenmannen waren? Of hebt gy dit Zinnebeeld maar uit Uzelve aangemen om daardoor aantetduiden uwe grootfche oogmerken en om uwen hoogmoed te vleijen? Ik verberg U niet, dat het my argwaan baart.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

De Romeinen droegen my, toen ik nog maar een Hoofd had, even als hunnen Bescherm-God; in zegenpraal op hunne standaarden, ik geleide hunne Legioenen, en was het teeken, onder het welke zy vergaderden; onder ons geleide verwonnen en onderwierpen zy zich, de gantsche Wereld. Dit is de oorspong van dit geheimzinnige Zinnebeeld. Na de verdeeling van 't Ryk had dit doorluchtig Zinnebeeld niets meer dat ontzag baarde, verre van dat ik door het bekomen van een dubbeld Hoofd machtiger zoude zyn geworden, had ik des te minder macht: de andere Dieren bespeurden zulks; zy deeden voordeel met het afneemen myner krachten, en verdeelden myn Ryk onder elkander. Ik hield niets overig dan den iedelen Titel van Opperhoofd der Koningen onder de Dieren; en nog heeft men de stoutheid gehad van my dien Titel meer dan eens te betwiften; U zelve, tel ik onder 't getal der wederspannigen en overweldigers, al was 't alleen daarom, omdat gy myn' schoonften Titel U toegeëigend hebt.

DE WITTE AREND.

Gy beledigd my. Ik ben uw gelyk; ik ben
in

in geen en deele genegen uwe opperheerschap-
py te erkennen. Laaten wy als Broeders lee-
ven: dit is alles 't geen gy van myne inschik-
kelykheid kunt verwachten.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Ik ben te vrede. Wy zouden zelf ons naauw
verbinden kunnen; wy zouden 't Ryk der We-
reld onder ons kunnen verdeelen en de overige
Koningjens der Dieren weder tot gehoorzaam-
heid brengen: wy zouden door eene geluk-
kige eensgezindheid hunne vleugelen kunnen
knotten, en hunne klauwen korten, en hen
noodzaaken, hunne afhankelijkheid van ons te er-
kennen, en indien zy al te veel spels wilden
maaken, zouden wy hen kunnen verscheuren.
Ik verberg 't U niet, myn waarde Broeder, de-
ze Aardkloot, die my tot een Troon verstrekt,
doet myn grooten moed te kort hy verwyrt my 't
geen ik ben, en brengt my onophoudelyk in 't
geheugen het bitter herdenken van 't geen,
dat ik geweest ben. Ik zal U de helft van den-
zelve afstaan, ik wil met U samen heerschen,
en indien gy wilt, zullen wy dra het zinne-
beeld, in waarheid veranderen, want ik ben
niet, het geen dat ik behoorde te zyn.

DE WITTE AREND.

Wat wilde gy dan zyn?

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Dat geen 't welk Jupiter op den Olymp is.
Even als 't gezag van dezen zich uitstrekt over
alle de Goden, wilde ik ook, dat het myne
zich uitstreckte over alle Dieren, die op de aar-
de leven, maar van dit voor my zoo vlelend

oppergezag bied ik U de helft aan; laaten wy famen in de Wereld heerschen, en laaten wy geen Oppervorst nevens ons dulden.

DE WITTE AREND.

Het is een stout ontwerp! zal men zich niet tegen onze willekeurige heerschappy verzetten?

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Wie zoude zulks durven bestaan?

DE WITTE AREND.

Alle onze Broeders, onze Mededingers, doch, naar myn gevoelen, hebben gy en ik 't meest te vreezen voor den *zwarten Arend van Pommerelië*, deze is een *Arend* even als wy, zyn bek en zyne klauwen zyn, gelyk gy weet, ontzaggelyk; deze *Arend* is nog wakker, heeft eischen te doen, en ik houde my verzekerd, dat hy dezelve zal doen gelden, indien wy hem buiten het Driemanschap sluiten, indien wy den roof van de Vorsten, onze Broederen, willen deelen, indien wy hem geen brok van den koek geeven; hy zal de eerste zyn om eene samenzweering tegen ons te smeeden; reeds durft hy openlyk onze Mededinger zyn; hy zal zich gemakkelyk aanhangers maaken; hy zal de trompet steeken, hy zal onraad roepen, alle de kleine Koningjens zullen zich op zyne zyde begeeven; huu gemeen belang zal hen tegen ons wapenen, en wy zullen de schande hebben, de algemeene rust vruchteloos te hebben gestoord. Misschien, eilaas! misschien zullen wy in die worsteling de fraaiste der slagpennen onzer vleugelen, en al ons aanzien verliezen.

DE

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Ik had niet verwacht zo veel kleinmoedigheid in U te zullen ontmoeten, dezelve verbaast my; ik meende dat gy meer moeds en een mannelyker hart bezat. De strengheid der Luchtstreek, welke gy bewoont, deed my wakkerheid in u vermoeden. Ik meende in U vonken van een stouten en onderneemenden moed te hebben bespeurd. Ik spreek openhartig tot U, uwe gemaatigdheid komt my verdacht voor. De onderneemingen, welken ik U heb zien werktellig maaken, tegen de opperheerschappy van den *Sarmatischen Arend*, die luisterryke veroveringen, welken ik weet, dat gy op 't Ryk der *Halve Maan*, in den zin hebt te maaken; de snelle vlucht, welke gy genomen hebt, in 't doorloopen der oevers der Ys - Zee; en de stoutheid, met welke gy begonnen hebt over de zwarte Zee te zweeven, in weerwil der onstuimige winden, welke in den dampkring, die haar omringt, heerschen, kondigden my in U roemryker uitgestrekter en U beter voegende oogmerken aan. Hoe! zouden onvruchtbaare Woestynen, Zandhopen, harde Rotzen, Boffchen, moerassige Meiren, onbevaarbaare Rivieren in staat zyn om uwe heerschzugt te verzadigen! Zoudt gy uw roem stellen in 't nedervellen van zwakke Vyanden, die, zoo snel zy vliegen kunnen, voor U vlieden! Zoudt gy U tot deze onnutte en gemakelyke veroveringen bepaald hebben! Neen, gy kunt my niet misleiden, gy hebt onderneemingen van een gansch verschillenden aart in den zin, Doch vertrouw niet te veel op uwe krachten; indien gy zulks alleen mogt onderneemen, zoudt gy gestuit kunnen worden, eer gy aan 't einde

der loopbaan gekomen waart. Wat schande zoude het voor U zyn, indien gy terugkeeren moest! Geloof my, laaten wy een gemeen belang hebben, laaten wy ons samen verbinden, laaten wy de wet stellen aan allen, die misschien heimelyk bedacht zyn, om dezelve aan ons te stellen. Wy baaren by hen reeds opzien, geeven wy hun geen tyd om zich in hunne vrees te bevestigen, overvallen wy hen, doen wy ons voordeel [met de verbysterdheid, waarin zy zyn, deelen wy, terwyl zy bezig zyn met onder elkander te kraakeelen, de opperheerschappy] der gansche Wereld onder ons beiden.

DE WITTE AREND.

Kan ik my op uw woord vertrouwen; want ik hoor overal zeggen, dat gy geen mededinger dult; ik zelf mag 'er geen dan met ongeduld lyden; En ik vrees, ik beken 't, dat onze verbintenis, in 't eind voor den een' of anderen van ons, misschien voor beiden, verderfelyk zoude mogen zyn, myn Ryk steunt zoo als gy weet, op een' niet al te vasten grondslag; het heeft regenwoordig, ik staa zulks toe, luister, maar het heeft nog gebrek aan vastigheid om 't zelve onwrikbaar en bestendig te maaken, deze bebloede bek en klaauwen verwyten my myne overweldiging. Een overweldiger geniet zelden vreedzaamelyk de vrucht van zyn schelmstuk: zeer dikwyls daalt hy van het toppunt der heerlijkheid, hetwelke hy beklommen had door misdaad, neder, voor dat hy zich op 't zelve gevestigd heeft, eene andere misdaad kan hem daar van schandelyk nederfloeten.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Dit is eene reden te meer om U naauw met my te verbinden. Ik kan U ondersteunen en U bevestigen op den troon, welken gy zoo rondborstiglyk bekent, overweldigd te hebben. Ook kom ik opzettelyk van de oevers van den Donau om een staatkundig gesprek met U te hebben.

DE WITTE AREND.

Wat wilt gy van my hebben? Ik ben zoo machtig niet dan ik schyn. Ik heb myne krachten nog niet ernstiglyk beproefd dan tegen de zwakke en vreezachtige Duif van Mahomet; ik heb dezelve aangegrepen; ik heb haar eenige pennen uitgetrokken, maar op den oogeblik, dat ik haar meende te verscheuren, heeft zy zich van myne klauwen ontslagen, en zy heeft nog krachten genoeg overig gehad, om wegtevliegen. Ik ben voorneemens haar op nieuws te vervolgen en te overvallen, wanneer ik haar verscheurd zal hebben, zal ik meer krachten hebben.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Indien ik haar beschermd had, zoo als ik my daar toe plechtiglyk verbonden had, zoudt gy haar nooit in uwe klauwen gekreegen hebben, doch vlei U niet, dat gy haar geheel zult inflokken: Ik wil 'er ook een stuk van hebben en zelfs een goed stuk. Ik ben 'er zoo verlekkerd op als gy; ik ben reeds lang voorneemens geweest om 'er een klein maalydjen van te maaken, en 't staat slechts aan u, of gy 'er deel aan wilt hebben zy is vet en malsch, ik houde my verzekerd, dat zy zeer lekker en vol sap zal zyn.

DE WITTE AREND,

Gy zyt edelmoedig, Broeder, deze beleefdheid van uwen 't wegen, vordert eene andere van my, ik ben voorneemens op den een of anderen tyd, eens over 't Paleis, van Peking te gaan zweeven, myn' slag waarteneemen om den zeer grooten *Witten Oliphant* te rooven. Ik noodig U op den zelve. Dit fraeie Dier zal ons meer dan een' dag tot spyze verftrekken, en ons feest zal des te langer duuren.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Dat is juist geen lekker beetjen, het beest is wat hard van huid; maar daar is niet aan gelegen, rooft het maar, wy zullen hem wel murw krygen, en hy zal wel taai moeten zyn, indien onze bekken en klauwen hem niet klein zullen kunnen krygen.

DE WITTE AREND.

Maar ik maak staat, dat gy my zult helpen, om dezen loggen klomp opteneemen en wegtevoeren: want inderdaad, de last zoude al te zwaar zyn voor my alleen, gy zult hem by den staart en ik by den kop vatten.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Wy zullen daarvan op eenen anderen tyd fpreeken. Laaten wy komen tot het geen de meeste haast heeft. Laaten wy gemakkelijke veroveringen maaken, en die meer in ons bereik zyn; laaten wy niet ver gaan zoeken, 't geen wy, om zoo te fpreeken, onder onze klauwen hebben. Beginnen wy met alle onze kleine mededingers van Europa te verfcheuren;
bren-

brengen wy daar alles in schrik en vrees; bevlecken wy dit schoone en vruchtbaare gewest met bloed, onderwerpen wy hetzelfde aan onze volstrekte en willekeurige macht; dat al wat, in dat gedeelte der aarde adem haalt, op 't zien van ons beeve; dat de *Zwarte Arend van Pomerelië*, deze trotsche mededinger van myne macht en van deuwe, vliede op onze aannadering, of dat hy bezwyke onder onze slagen; dat de *Witte Arend der Sarmaten*, wiens vederen wy reeds uitgeplukt hebben, en die geen kracht meer heeft, aan ons cynsbaar worde, in afwachting dat de dood hem zal verlossen van de knellende smerten, welken zyne diepe wonden hem veroorzaaken; dat de oude magere en machteloze *Leeuw van de Betuw*, ons ziende aankomen om hem aantevallen, verre weg werpe zyne pylen waar mede hy zich wapende waarvan hy zich niet meer bedienen kan, dat hy brulle van schrik en vrees, en dat hy zich in den een of anderen modderigen en stinkenden poel van 't Eiland, hetwelk hy bewoont gaa nederstorten. Dat vooral de *trotsche Duif van Gaulen* verschrikt, op onze aankomst, als een pyl uit een boog weglyege, en voor altyd verhuize uit een land, waarin zy zoo trotschelyk, zoo veele eeuwen achter een heerscht. Dat de *Luipaard van Albion*, die de lachhartigheid gehad heeft zich twee pooten te laten afhouden, kruipe als een wurm, op 't gerucht onzer daaden, en dat hy van zelve kome om ons hulde wegens zyne Staaten te doen!

DE WITTE AREND.

Gy verschaft ons daar alvry wat bezigheid, Broeder

der, ik vrees zelf meer dan wy zullenaf kunnen. Ik gaa U myne zwaarigheden en bekommelingen voorhouden, met die oprechtheid en openhartigheid, welke U bekend zyn.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Openhartigheid en *Oprechtheid*, in een verscheurend Dier, in een' Arend vooral! Foei Broeder, praal niet met deugden, die voor ons niet geschikt zyn. Gy spreekt onbetaamelyke taal; *Roofzuchtigheid*, *Wreedheid* zyn de waare eigenschappen der Dieren van onze soort. Poogen wy niet malkander' wederzyds te bedriegen: laaten wy ons uitgeeven voor 't geen dat wy in der daad zyn, en laaten wy eensgezind tewerkgaan, dewyl onze belangen een wederzyds goed verstand tusfchen ons beiden vorderen.

DE WITTE AREND.

Wel nu! dewyl de woorden *Openhartigheid* en *Oprechtheid* niet van uw' smaak zyn, zal ik 'er geen gebruik meer van maaken. Zie hier myne aanmerkingen op uw ontwerp van algemeene vernieling; gy meent in uwe reizen het sterke en zwakke der Koningen onze mededingers te hebben opgemerkt: gy verbeeldt U, volgens uwe waarneemingen, die gy op die plaatsen gemaakt hebt, dat zy zwak, onbezonnen, en vooral niet op hunne hoede zyn. Maar, Broeder, heeft uwe eigenliefde op U niet dezelfde uitwerking, die eene heete koorts op het hoofd van een Dier, welk zy doet raaskallen? Het zy zonder U te beledigen gezegd, want dewyl wy het allergewichtigste stuk behandelen,
moe-

moeten wy ons van geen zwakke uitdrukkingen bedienen, om al de kracht van onze denkbeelden uittedrukken.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Het is geen vleijend compliment, maar ik floor my nergens over. De tegenstand tegen myn wil en begeerten is alleen in staat myne gramfchap te doen ontsteeken; voor 't overige ontveins ik alles; en ik doe myn' hoogmoed zwygen. Daarenboven kom ik niet hier, om te kraakeelen. Gaa voort Broeder.

DE WITTE AREND.

Ik zou van gevoelen zyn, dat wy behoorden te beginnen met ons den een of den anderen vriend te maaken, al was 't maar voor een tyd; zoo dat wy hem zouden kunnen verscheuren, als wy hem niet meer noodig hadden. Ik verberg U niet, dat ik vrees voor een verbond tegen ons en indien dit eens door de uitkomst bevestigd word, gelooft my dat verbond zal ontzaggelyk zyn. De *Luipaard van Albion*, by voorbeeld, welken gy my in zoo een slechten toestand affchildert, kan weder bekomen, hy is, wel is waar, verminkt, doch indien hy zich behoorlyk laat oppassen, kon hy geneezen; en indien hy zyne krachten weder bekamt, heb ik alles van zyne gevoeligheid en wreede wraak te vreezen, is het niet voor my, 't is voor myne kleine jonge Arendjens, hy zalze in hun nest komen verscheuren.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Deze Luipaard eertyds zoo geducht en zoo onder-

onderneemend, doet niet dan een naar gehuil en gekerm over zyne smerte hooren op den oever der Zee, waar hy nedergelegen is, dit gebrul is, wel is waar verschrikkelyk, doch het voorpelt des te beter zyn' nabyzynden dood.

DE WITTE AREND.

Gy zoudt kunnen mis hebben, Broeder, hy is nog ontzaggelyk in den zieloogenden staat waar toe men hem gebracht heeft. Zie eens, bid ik U, hoe hy den *Leeuw van de Betuw* zyn' nabuur, die eertyds zyn vriend en makker was, nog doet voor hem vreezen.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Zulks verwondert my niet. Dit oude maa-gere Dier kan zich niet meer verroeren: zyne stemme is, om zoo te spreken, verdoofd; hy kwynt en gaat langzaamer hand naar zyn dood, hy sterft van machteloosheid: hy heeft zelf niet eens krachts genoeg overig om te klaagen: onder een Oranjeboom gelegen, slaapt hy gerustelyk onder de schaduwe van dezen in een niet zeer voor hem geschikte luchtstreek, verplanten boom. Zyn slaap is de dood hy slaapt; de kracht niet hebbende om op te kunnen staan, om zich te gaan verwarmen aan de verkwikkende stralen der Zon. Deze schaduwe word hoe langer hoe doodelyker voor hem; ik heb hem byna zonder beweging gezien. Men kan hem zonder gevaar beledigen; zyn tyd is voorby.

DE WITTE AREND.

Doch hy is echter nog niet dood, en zoo
in

lang als 'er leeven is, is 'er hoop. Behoudens uw beter gevoelen, meen ik, dat het voor onze vereenigde belangen nuttig is den haat en de verbitterdheid dezer twee moedige Dieren, meer en meer tegen elkander op te hitsen; hen zelf te helpen om malkanderen te vernielen, aan het een een beet, aan het ander een neep met de klauwen te geeven, hen beurteling middelmaatiglyk te ondersteunen, maar vooral te beletten, dat zy zich niet met elkander verzoenen.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Zy zullen zich wel hoeden zulks te doen; zy zyn nooit oprechte en goede vrienden geweest. De *Leeuw* is altyd door den *Luipaard* bedrogen, geworden; hy is altyd van hem afhankelijk geweest en deze heeft hem altyd geplaagd en gekweld hun valsche vriendschap heeft hen beide tot den beklagelyken staat gebracht, in welken gy hen ziet.

DE WITTE AREND

Dat kan waar zyn, doen wy -- niet te min ons best om hen tegen malkander optehitsen. Terwyl 't krakeel zal duuren, zal ik stoutelyk over de Zeeën gaan zweeven, welker bezittingen zy overweldigd hebben; ik zal 'er zeer grooten buit maaken. Kom gy over de moerassen van de *Betuw* zweeven, gy zult de bebouwde landen van dezelve, naar uw welgevallen verwoesten, en weldra zult gy de schrik van alle Dieren, die daar leeven, worden gy [zult dezelve tot uw prooi maaken, en zult hen gemakelyk aan uwen wil onderwerpen. Ondertuschen zal de oude *Leeuw* hun Koning den geest

geeft geeven, en dewyl hy geen nakomelingen nalaat! zal 't U gemakkelyk vallen U voor Opperheer van 't land te doen erkennen.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Men zal zelf niet eens kunnen zeggen, dat zulks eene overweldiging is; want ik heb daar rechten, en ik zal slechts wederom neemen, 't geen dat men my onrechtvaardiglyk ontroofd heeft.

DE WITTE AREND.

Rechten welke nieuwe en ongewoone taal is dat? Gy zeide my daar zoo even, dat een Arend geen eene deugd moest erkennen; dat hy zich allen door zyne *roofzucht* en *wreedheid* moest doen kennen.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Hoor, Broeder, laten wy niet vitten. Het onderwerp onzer byeenkomst is al te gewichtig om ons met beuzelingen optehouden, laten wy onzen tyd niet verkwisten met aanmerkingen over de woorden en hunne beteekenis te maaken. Het woord *Recht* is my, ik weet niet hoe, ontvallen, want ik beken U, dat ik niet al te wel weete, wat het beteekent. Dit woord is in gebruik en ik bedien my van 't zelve: even als anderen, 't zy wel of kwaalyk. Laaten wy tot ons ontwerp wederkeeren. Gy hebt my gezegd, dat wy eerst ons best moesten doen, om ons den een of anderen vriend te maaken, welken wy daar na moesten bedriegen. Op wien werpt gy het oog?

DE WITTE AREND.

De keus is niet moeielyk ; op dien van onze mededingers, welke van onze foort is, en die misschien van ons geslacht afftamt, gy begrypt my wel, 't is de *Arend van Pomerelië*, dien ik in het oog heb.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Die Arend, Broeder, zal ons spel baaren ; hy zal niet gemakkelyk tot onze oogmerken medewerken, en hy is niet zoo gemakkelyk om te bedriegen, dan gy U verbeeldt. Ik ken hem beter dan gy. Geloof my, daar zit een kleine wrok by hem tegen U en my, hy heeft den toon niet vergeeten, op welchen gy te werk ging in 't laatste geschil, 't welk hy en ik met malkander hadden ; gy verplichtte ons een verdrag aantegaan, 't welk niet zeer naar zyn' smaak was, en ik moet U bekennen, dat het nog minder naar myn' smaak was. Doch ik behoude geen den minsten wrok tegen U ; ik vergeef het U van harten. De *Arend van Pomerelië* en zyn bloedverwant, heeft zich ten mynen kosten groot gemaakt, en hy hoopt zich nog grooter te maaken.

DE WITTE AREND.

Wy zyn eertyds zeer goede vriendengewees ; hy heeft, ik weet niet waarom, argwaan opgevat, echter zal 't, zoo ik denk, niet moeielyk vallen, hem reden te doen verstaan, en daarby is hy op zyne jaaren, de rust voegt hem, te meer omdat hy nooit de aangenaamheden derzelve gesmaakt heeft.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Betrouwen wy - daar niet op; hy is loos en listig, men moet hem 't een of het ander opofferen om hem te beweegen, dathy zich stil houde, of hem den een' of anderen vyand verwekken, om hem af te trekken en bezig te houden.

DE WITTE AREND.

Wel nu, wat dunkt U, dat wy hem in ons gespan aannamen?

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Hebt gy onze laatste verdeeling niet in 't geheugen? Hy stelde ons de wet, wy plukten den *Sarmatischen Arend*; gy hadt de grootste, veeren doch de minste in waarde; ik had een weinig beter veeren dan de uwen; doch hy nam het dons; waarvan hy zich een zeer goed nest heeft gemaakt. Geen maatschappy meer, bid ik u, met een Dier, dat zoo op zyn eigenbelang gezet, zoo volstrekt en zoo onhandelbaar is. Men moet hem kloppen, indien hy zich niet wil tevredhouden met een gering deel, 't welk wy hem zullen opofferen, tot dat alles geplukt en verscheurd is.

DE WITTE AREND.

Zulks is dra gezegd.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

En dra ook gedaan, indien wy ons tegen hem vereenigen.

DE WITTE AREND.

Hy zal ons de handen vol werks geeven,
in

indien wy deze wanhoopige party kiezen. En meent gy bovendien dat hy geen Vrienden zal vinden, die tot zyne hulp zullen toevliegen?

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Hy zoude het een of ander klein Koningjen in zyne nabuurschap kunnen vinden, die stout genoeg was, om zich in ons krakeel te steeken, doch deze kleine Diertjens zouden wel dra in onze ruime maag ingezwolgen worden.

DE WITTE AREND.

Gy zyt wel trotsch myn Vriend! En waarom hebt gy niet begonnen, met die kleine Koningjens opteeten, die zoo wel uwe als zyne nabuuren zyn?

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Dit is ook myn voorneemen, doch ik be-
waarze voor een lekker beetjen. Ik zal er eens een speetjen van maaken broeder en knappenze op. Wel aan! wel aan broeder: laaten wy in ernst spreken. Het is tyd om grote slagen toe-
tebrengen; met wien meent gy, dat wy moeten beginnen?

DE WITTE AREND.

Zie hier een ontwerp; het welk my in 't
hoofd schiet, my dunkt dat het voorzichtig is,
een weinig ver van Europa te beginnen; mis-
chien zullen wy daardoor de waakzaamheid
onzer Vyanden, de Vorsten onze naaste gebuur-
ren bedriegen. Wanneer wy de duif van Ma-
homet zullen uit den weg geholpen hebben,
zullen wy spoediglyk op 't midden van Europa

vallen; wy zullen alles wat zich opdoen zal, met eene verbaazende snelheid aanvallen, onze Vyanden verbaasd en beteuterd staande, zullen onvoorziens aangegreepen worden, en op deze wyze, zullen wy ligt werk hebben.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN

Dit ontwerp staat my zeer wel aan, want de fioute onderneemingen behaagen my zonderling. Doch vergun my, dat ik in 't voorbygaan aanmerke, dat ik in U een vast besluit bespeure, om de arme duif van den grooten Profeet opteknappen, gy brandt van begeerte om op de groote Moskee van Konstantinopel te gaan zitten en daar als een Paauw te gaan pronken, om U te doen bewonderen, en vervolgens uw nest in 't Serail zelf te gaan maaken.

DE WITTE AREND.

Ja, Broeder, ik moet U myn zwak belyden, ik brande van begeerte, omdat Serail van naby te bezien, en 'er naar myn welgevallen te gebiedien; en vooral die soort van Dieren, die voorboden van onheilen uit hetzelfde te verbannen, welken men gesneedenen noemt. Ik heb een sterken afkeer van die onnutte schepselen, de schandvlek van 't dierlyk geslacht.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Doch inden wy zoo ver komen, zoo hoop ik, dat gy my in 't zelve wel zult willen ontvangen, al was 't maar voor eenen nacht want wy moeten daar geen lang verblyf houden; indien wy onze hoofdonderneeming niet willen doen mislukken.

DE

DE WITTE AREND.

Gy kunt 'er staat op maaken, en op alle myne erkentenis. Meester van 't Serail zynde, zal ik de eer van 't zelve ophouden, en gy zult de gast zyn, welken ik in 't zelve met de grootste onderscheiding behandelen zal. Laat dit op my aankomen.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Wel nu, hoe moet men het aanleggen om deze verovering te doen, welke U zoo zeer aan 't hart ligt?

DE WITTE AREND.

Opdat de muselmannische Duif ons niet ontga, moeten wy haar van twee zyden jaagen; zy moet dan in de klaauwen van een' van ons beiden vallen. Het is zeer onverschillig of zy in de uwen of in de mynen valt, dewyl wy overceengekomen zyn om haar samen opteeten.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Dat spreekt van zelf, wanneer ons ontwerp welzal geregeld zyn, zullen wy eene Acte van altoosduurende maatschappy maaken en teekenen; want wy moeten ons nooit van elkander scheiden; en vooral nooit elkander beoorloogen.

DE WITTE AREND.

Ik hoop ten minste, dat wy nooit tot dat schandelyk uiterste zullen komen. Doch men kan voor niets instaan. Wie weet zelf of onze nakomelingen!

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Wel laten onze nakomelingen zien hoe zy 't maaken. Laat het na ons gaan zoo het wille. Laaten - wy ons best doen, om een grooten naam, een' grooten roem natelaaten. Laaten - wy onze Heerschzucht voldoen, laaten wy 't vermaak van het tegenwoordige genieten, en ons weinig over het toekomende bekommeren. Sterven - wy met den naam van Helden geweest te zyn; neemen wy alle onzen roem met ons in het graf; 'er ligt weinig aangelegen, of zy voor onze opvolgers nut zal zyn, op welke wyze wy dien ook verkrygen, wy zullen in het groote boek der nagedachtenis geschreeven worden; dit is al 't geen waarnaar wy staan moeten.

DE WITTE AREND.

Ja, maar in dat groote Boek zyn twee Tafelen: die op welke geschreeven staan, de naamender Alexanders, der Cefars, der Antoninen, der Markus-Aureliussen, der Trajaanen enz. en die, welke vertoont de lyst. . . .

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

'Erligt my weinig aan gelegen, op welke van deze twee lysten myn naam geplaatst worde, geen afweiding meer, verzock ik U! Gaa voort my uw ontwerp van aanval, tegen de vreeszachtige Duif van Mahomet optegeven.

DE WITTE AREND.

Zie hier hetzelfde in twee woorden. Gy zult zoo hoogvliegen als gy zult kunnen, en zachtjens boven den Donau zweeven; daarna zult gy nederkomen volgende deszelfs loop, en naauw-
keu-

keuriglyk de beide Oevers van dien stroom be-
 waaren, zonder U te ver van Belgrado te verwy-
 deren, gy zult zelf op de halve Maan, welke tot
 een windwyzer dient op den hoogsten Toren
 der Moskée kunnen gaan zitten. Ik raade uw
 zelf 'er schildwacht te houden; gy zult dus
 den pas kunnen affnyden aan de Duif,
 die voor my zal vluchten. Ik zal haar jaagen
 met dezelve van de zyde van Tauris aantet-
 tasten en zal haar noodzaaken de strecken der
 Zwarte Zee te verlaten. Indien zy naar Azië
 overgaat, is zy bedurven, ik heb daar eene
 heimelyke verstandhouding weeten te bewerken
 en men heeft reeds eene zeer gevaarlyke sa-
 menzweering tegen haar ontdekt. Wy zullen
 haar op deze wyze tusfchen ons beiden zetten.
 Zy zal wel loos zyn; zoo zy ons ontsnapt. 'Er
 blyft voor haar maar een middel overig, om aan
 onze klauwen te ontsnappen, dat is, om in de
 armen van haaren waarden Profeet te vliegen,
 maar dan is zy verwonnen, dewyl zy ons de
 schoone en vruchtbaare Gewesten, over wel-
 ken zy sedert verscheiden eeuwen willekeurig
 heerscht, zal afftaan.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Uw ontwerp is verwonderlyk, het gevalt my
 buitengemeen wel. Nuis't gedaan, gy gaat de maat
 uwer wenschen en begeerten vervullen, en ik be-
 gin de mynen zich te zien vervullen. Zyt ver-
 zekerd van myn' yver en myne wakkerheid.
 Ik vlei my met eene oprechte beantwoording
 van uwe zyde in de onderneemingen welken ik
 voor myne eigen rekening zal smeeden.

DE WITTE AREND.

Ik zweer U *by de Trouw eens Arends*, dat ik U met alle myne krachten zal bystaan.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Geen ceden, bid ik U, zy zyn niet meer dan plechtigheden, gy hebt ze zelden gehouden en ik wil niet voor godvruchtiger doorgaan dan gy. Maar wat zie ik! Is het mogelyk, zoude hy 't zyn! Ja! Ik bedrieg my niet, ik ken hem aan zyne snelle vlucht. Zie eens met welk eene kracht hy deze wolk klieft; de bliksem is niet sneller dan hy.

DE WITTE AREND.

Ik geloof waarlyk dat uw gezicht schemert. Ik zie niets.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN

Neen, Broeder, ik zie zeer duidelyk, 't is de *Arend van Pomerelië* die nadert. Zie daar, daar daalt hy op de kust der Golf; hy komt rechtsstreeks naar ons! goede Hemel, wat komt hy doen? hy zal de lucht van onze byeenkomst hebben gehad. want het is een loos Dier.

DE WITTE AREND.

Hoe gy ontzet, gy wordt bleek! en gy zeide daar zoo even, dat men hem moest kloppen, indien hy moeite maaken wilde; zyne aannadering maakt U bevreesd! waar is dan die manmoed? waarvan gy een' oogenblik geleden, den mond zoo vol hadt.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN

Het is maar eene beweging van verontwaardiging! myn hart is ongenaakbaar voor de vrces.

DE WITTE AREND.

Hy is 't inderdaad zelf: wel nu, hy komt zeer recht van pas. Wy zullen hem voorstellen doen.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Zeer wel: doch het is de tyd nog niet om zich aan hem uittelaaten. Laaten wy ten minste onzen eersten toeleg verbergen, zoo hy 'er van onderricht ware, zoude hy zyne eischen zoo veel te hooger maaken, en om denzelfen ter uitvoering te brengen hebben wy hem niet noodig. Stil! daar, daar is hy dicht by ons: neemen - wy eene vrolyke en vriendelyke houding aan; maaken - wy van den nood eene deugd.

TWEDE TOONEEL

DE AREND MET TWEE HOOFDEN,
DE WITTE AREND,
DE ZWARTE AREND,
VAN POMERELIE.

DE WITTE AREND.

Wel goeden dag, Kameraad! wat zyt gy uit uw' adem? Begint gy reeds wat van die vlugheid

heid en snelheid te verliezen, welke U zoo groot een' roem hebben doen verkrygen, en die U eene voornaame plaats in de Historie der Helden onder de Dieren zullen doen verdienen?

DE ZWARTE AREND.

Ik ben niet meer, 't geen ik voor twintig jaaren was; myne krachten zyn meer of min afgenomen; de jaaren neemen ongevoeliglyk toe, en het dierlyk gestel verliest allengskens deszelfs wakkerheid en kracht. Maar, Jupiter zy 'er voor gedankt, myn geest heeft geen het minste gevoel van de vermindering myner lichaamelyke vermogens! Alle myne schrandereid, al myn doorzicht, al myn vooruitzicht heb ik behouden; myne greetigheid is dezelve, en ik ben nog in staat myn prooi te verdedigen, tegen de klaauwen en den bek van een' aanvaller, dien 't in den zin mogt komen om my denzelven aftezetten.

DE WITTE AREND.

Ik twyfel 'er in geen en deele aan; maar wat dryft U naar onze gewesten?

DE ZWARTE AREND.

Ik weet het niet; de lust om een klein reizen buiten myne Staaten te doen heeft my eensklaps bevangen; en gy weet dat myne lusten voldaan moeten worden; ik heb geen vast voornemen; en 't geval alleen heeft myne vlucht herwaards gericht.

DE

DE WITTE AREND.

Gelukkig geval, Maat, hetwelk ons voordeel bezorgt van U te zien. Nu zyn wy juist met ons drieën en zouden dus eene vergadering kunnen houden; (*Hy vervoegt zich tot den Arend met twee Hoofden*) niet waar goede Vriend, wat dunkt U 'er van?

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

(*als verlegen zynde.*)

Ik weet niet waarover wy vergadering zouden houden.

DE ZWARTE AREND (*op een' spotachtigen toon.*)

Wy konden het onderwerp, waarover gy met elkander spraakt, maar vervolgen; ik meen, dat de stoffe uwer raadpleegingen gewichtig en ryk genoeg zoude zyn.

DE WITTE AREND.

Geenszins, zweer ik U, wy spraken over zeer onverschillige zaaken.

DE ZWARTE AREND.

Gy kunt my geen rad voor de oogen draagen. Ik heb somtyds de gaaf van te raaden, en ik lees uit uwe gedwongen houding, dat ik U onverwacht in uw gesprek ben komen stooren.

DE WITTE AREND.

Laat U onderrechten; het bezoek, 't welk
de

de Arend met twee Hoofden my is komen geeven, is de bloote uitwerking van 't geval geweest, even als het uwe.

DE ZWARTE AREND, (*Stoutelyk.*)

Men kan voor my niet mank gaan! Uwe heerschzuchtige oogmerken zyn myn bekend; en deze groote Arend is hier niet gekomen om *niets te verrichten*. Ik weet dat 'er tusschen U lieden wederom over eene verdeling, over eene stroopery, over eene roovery, in een woord gehandeld word. Maar weet, dat ik er myn deel van zal hebben, of dat ik uwe voorneemens dwarsboomen zal: gy kunt my dezen keer zoo min ontbeeren, als gy my kondt ontbeeren, wanneer wy famen en gemeender hand *den Arend van Sarmatie* van zyne vederen beroofden,

DE AREND MET TWEE HOOFDEN, (*op een' meesterachtigen toon.*)

Gy spreekt op een' toon, die in staat is om min machtige en min geduchte dieren dan wy zyn, schrik aantajaagen; weet dat wy weinig bevreesd voor U zyn; ei lieve, neem 't wat op een' zachter' toon; de tyd van uwe snoeveryen is voorby; ik ben in alle myne kracht; terg myn' moed en myne rechtmattige gevoeligheid tegen U niet; want ik. . . .

DE WITTE AREND.

Ach, mag ik U bidden, maakt doch geen kraakel of geschil! Laaten - wy in vrede leeven; 'er is buit genoeg voor ons drien te maaken, laaten wy als broeders en goede nabuuren leeven;
laa-

laaten wy ons vereenigen en laten wy alle de trotsche dieren doen beeven, welke de stoutheid zouden mogen hebben, van ons de opperheerschappy overal wat leeft, te betwisten.

DE ZWARTE AREND.

Dit is uw gewoone zang; doch de ondervinding heeft my geleerd deze honigzoete en vreedzaame woorden te mistrouwen. Ik heb niet vergeeten. . . . .

DE WITTE AREND.

Hoe gy beledigt my! gy houdt myne goede trouw verdacht!

DE ZWARTE AREND.

Uwe goede trouw dat is fraai gezegd! een witte en bygevolg een bastaard-Arend zoude, goede trouw hebben! Ei lieve, Kameraad, laten wy ons uitgeeven voor 't geen wy zyn, laten wy malkander' niet onderling bedriegen; laten wy openhartiger zyn dan de menschen, welker deel veinzery, leugen en trouweloosheid is.

DE WITTE AREND.

Gy zyt in eene kwaade luim, waarde Broeder; men ziet wel, dat gy hier opzettelyk gekomen zyt, om met my te krakeelen. Doch bedenk U, wel, de party is niet meer gelyk; wy zouden twee tegen een zyn.

DE

DE ZWARTE AREND.

Uwe bedreigingen maaken my niet vervaard; en ik vrees U lieden geenszins, al hoewel gy vereenigd zyt, ten minsten zal ik my, zoo gy my durft aanranden, met zoo veel krachts verdedigen, dat de overwinning U duur zal komen te staan, indien zy U al eens gunstig mogt weezen.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Wy zyn nog zoo ver niet; en 't zoude een snood stuk zyn, U op dezen oogenblik aanterranden, Uwe snoevery doet my medelyden hebben: gaa in vrede; vervolg uwe reis; geniet de rust, die gy in uwe oude jaaren noodig hebt; slaap gerust onder de schaduwe uwer Laurieren; sterf met alle den roem, dien gy in uwe schoone dagen behaald hebt; benyd dien niet, welken wy op onze beurt behaalen willen; dwarsboom onze oogmerken niet; dit is al 't geen dat wy van U begeeren, blyf een stil aanschouwer van al 't geen gy rondom U zult zien geschieden, en stel U niet bloot voor 't hartzeer van in eenen oogenblik de vrucht van dertig jaaren moeite, zorg en ongerustheid te verliezen.

DE ZWARTE AREND.

Gy spreekt op een' wat te hoogen toon tegen my: gy behoorde my beter te kennen, uw hoogmoed doet my voor U alleen vreezen. Ik vrees, dat deze hoogmoed U verdervelyk zal zyn. Dit zyn de lessen niet, die ik U gegeven heb, laat dit zonder verwyt gezegd zyn;
ik

ik heb van U wel iets goeds willen maaken, 't is U bekend, ik meende taamelyk goede neigingen in U te hebben ontdekt, om my te vleien een' my waardigen voedsterling van U te zullen maaken! Ik zie, met leedweezen, dat ik my bedroogen heb, en dat deze Witte Arend U bedurven heeft! Vaart wel, ik verlaat U smeedt zoo veele toeleggen als gy wilt; ik lach 'er mede; ik zal wel middel vinden om dezelve te verydelen en zelf omze tot Uwe schande te doen keeren. Ik vertrek. . . . .

DE WITTE AREND.

Hoor, beste maatjen, ik heb U een' voorflagte doen: ik denk dat hy U aanstaan zal?

DE ZWARTE AREND, (*op eene onverschillige wyze.*)

Zeg spoediglyk, en vooral zonder omwegen, en zonder veinzery, wat gy te zeggen hebt, want ik haat de bedriegers, zoo zeer als de pochers (*'t oog op den Arend met twee Hoofden werpende.*)

DE WITTE AREND.

Zie hier ons ontwerp; want het is nutteloos U iets te verbergen; en ik zoude U terstond de zaak toevertrouwd hebben, indien deze dubbelhoofdige 'er in had willen bewilligen,

DE ZWARTE AREND.

Deze dubbelhoofdige zou wel kunnen. . . . .

DE

DE WITTE AREND.

Bedaar, zeg ik U, en hoor my, Gy weet,
dat de Duif van Mahomet. . . . .

DE ZWARTE AREND.

Ja, de Duif van Mahomet maakt U graag,
niet waar, gy wilde dezelve gaarne tusschen U
beiden zetten, en haar opknappen?

DE WITTE AREND.

Ten minsten wouden wy haar de veeren
eens ter deeg uitplukken.

DE ZWARTE AREND.

Wat zoudt gy met haare veeren doen? Neen
gy loert beide op haar, om haar te verscheu-
ren; 't is een lekker beetjen, ik beken 't, maar
deze Duif is vlug; en zy ontsnapt op den oo-
genblik, dat men meent haar vast te hebben,
gy weet 'er iets van, niet waar?

DE WITTE AREND.

Wy wilden haar slechts eenige veeren uit-
trekken, om haaren hoogmoed wat te verne-
deren. Zy is trotsch!

DE ZWARTE AREND.

Ik begryp U; gaa voort.

DE

DE WITTE AREND.

Dit is alles.

DE ZWARTE AREND.

Het is weinig genoeg, en 't was der moeite niet waardig, daar zoo een groot geheim van te maaken; echter verklaar ik U rond uit, dat ik 'er my tegen zal verzetten, zoo gy my geene schadeloosstelling geeft, ik moet ook myn deel hebben, als 't U gelieft, zonder dat neem ik haar onder myne bescherming, en ik verdedig haar uit al myne macht.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Gy zult altyd onverzadelyk zyn! In gemoe-
de is 't wel der moeite waardig om over eene
zoo geringe zaak te krakeelen! Laat ons gerus-
telyk langs de beide oevers van den Donau
jaagen; en jaag van uwe zyde aan den mond
des Wyffels: die stroom is in uwe nabuur-
schap, dezelve is binnen uw bereik, heerscht
daar als een willekenig Heer, wy zullen 'er
niets tegen zeggen, indien gy van uwe zyde ons
niet moet.

DE ZWARTE AREND.

De schadeloosstelling, die gy my voorstaat,
zoude my eenigszins aanstaan, indien het in uwe
macht ware, my dezelve te betwiften. Maar
neem eens in acht, zoo 't U gelieft, dat gy
my niets geeft, dewyl ik volkomen meester ben
van alle den grond, dien gy my aanwyft; want
ik denk niet dat de Visschen van den Wyffel in

de gedachten zullen neemen, om uit de rivier te komen om hunne krachten tegen my te beproeven; die arme dieren zyn zonder bescherming en myne klauwen zouden hen wel dra vercheuren, indien zy de onvoorzichtigheid hadden van wederspanningtezyn.

DE WITTE AREND.

Maar wy zouden hen kunnen verdedigen en onder onze bescherming neemen; en indien dit gebeurde, zoudt gy 'er gevoel van hebben kameraad! Doe myn raad, laaten wy eene schikking maaken: laat de musulmannische Duif aan ons over, en wy laaten U alle de dieren, welke gy aan den mond van den Wyffel of in de moerassen, omtrent denzelven, vangen moogt. Wy bedingen alleenlyk, dat gy die rivier niet te hoog op zult komen, en dat gy den armen *Sarmatfchen Arend* met vrede zult laaten, in de kleine bezittingen, die wy hem uit medelyden overgelaaten hebben; want die arme duivel moet toch ook een klein brokjen lands hebben, waarvan hy iets trekken kan om zyn kwynend leeven optehouden, tot dat de tyd gekomen zal zyn, om ons geheel en al van hem te ont-
doen.

DE ZWARTE AREND.

Onze waarde Broeder, *de Arend met twee Hoofden*, fchynt my niet zeer te vrede te zyn met het uitbod hetwelk gy my daar doet, het fchynt, dat hy alles gaarne voor zich zelve zoude willen houden. Vertrouw U toch niet te veel op hem. Hy smeert u honig om den mond, omdat hy U nog noodig heeft, maar de tyd zal eens komen. . . . .

DE

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Gy doet verkeerdelyk uw best om my te beledigen; gy oordeelt kwaalyk over myn hart; myne oprechtheid is zonder vlek en men kan my niet verwyten, dat ik myne verbintenissen niet nagekomen ben. Kunt gy zulks ook zeggen?

DE ZWARTE AREND.

Gy moogt wel op uwe trouw roemen! Hebt gy de arme kleine diertjens van Sarmatië, die gy onder uwe bescherming genomen hadt, wanneer zy tegen hunnen Koning opgestaan zynde, zyne klauwen zochten te ontduiken, niet verlaaten, wanneer myn Maat en ik U voorflogen een deel van de goederen des Arends van Sarmatië aan U te geeven? De Duif van Mahomet krachtiglyk door uwen nieuwen vriend den witten Arend, die hier tegenwoordig is, vervolgd, zoude ons kunnen zeggen, of zy groote reden heeft om vergenoegd te zyn over de trouw, met welke gy de verbintenissen, die gy met haar aangegaan hadt, nagekomen zyt; gy ontvingt de aanmerkelyke sommen, die gy van haar vorderde voor den machtigen bystand, dien gy haar tegen haaren vyand beloofde, en wel verre van tot haare hulp toetrevliegen, liet gy haar alleen tegen den Witten Arend vechten, en eindigde met haar te dreigen, dat gy tegen haar op zoudè komen, zoo zy niet ten spoedigste een verdrag maakte, en indien zy den schandelyken vrede niet sloot, tot welken zy genoodzaakt was, meer door uwe bedreigingen dan den vervallen toestand haarer zaaken; want zy begonden zich te herstellen; en 't mishage U

niet, myn Vriend, *de Witte Arend!* die vreez-achtige duif zoude u de handen vol gegeven hebben, indien men haar had laten begaan.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Deze bittere verwyten komen niet op my, indien dezelve gegrond zyn, komt de fchande op myne overleeden moeder, die toen regeerde. Die goede vrouw regeerde my nog als een kleinen jongen, ik was nergens meester over, gelyk gy weet.

DE ZWARTE AREND.

Zie daar waarlyk een' fraaien trek van kinderyke liefde! Maar waarom hebt gy, nadatuwe moeder van goeder gedachtenis van hier weggelvloogen is, om naar haar welgevallen over de Elizeifche velden te zweeven, en zy U door haar vertrek meester van alles heeft gelaaten, geen betering van haar onrechtvaardigheden gedaan? Gy die naar de onstervelykheid staat, en die om tot dezelve te geraaken, in uwe geduurige reizen, U onder 't uiterlyke van de grootste vriendelykheid, van de naauwkeurigste oprechtheid, van de grootste lofspraakken verdienende openhartigheid en rondborstigheid wilt vertoonen.

DE WITTE AREND.

Ei lieve, Vrienden, vaart niet tegen malkander' uit, verspilt den tyd niet met verwyten, berispt malkander' niet onderling. Dit alles komt, dunkt my, niet te pas. Hebben wy niet alle onze zwakheden? Laaten-wy aan de
klei-

kleine dieren de zorg overlaaten om ons gedrag te berispen, dit is een aangenaam tydverdrijf voor hen, onmachtig zynde ons ander leed te doen, laten wy hen den zwakken troost laten van zich op onze kosten te vermaaken; laten wy, terwyl zy zich ernstiglyk, met deze beuzelingen bezig houden, onzen gang gaan, laten wy hen t'onder brengen, laten wy - hen in afhankelijkheid houden, en laten wy - hen den een' na den ander' naar dat wy graag in 't eeten zyn, verscheuren. Ziet daar, zoo my dunkt, het geen dat wy te doen hebben. Laaten wy niet naar den roem van rechtvaardig of vroom te zyn staan. Die deugden hebben niets om 't lyf, 't zyn bloote woorden zonder zin. Laaten wy rooven, verwoesten en genieten, zie daar myne zedekunde. Laaten wy ons tegen de andere Koningen der Dieren verbinden; laten wy ons best doen om hen te vernielen, of ten minste hen zo ver te brengen dat zy ons hulde doen, en ons vreezen, zie daar myne staatkunde.

DE ZWARTE AREND.

Zie daar ook gansch slechte beginselen, verwacht niet dat gy my dezelve zult zien aanneemen. Neen ik zal myn' roem niet bevelken door eene zoo schandelyke roovery.

DE AREND MET TWEE HOOPDEN.

Wanneer de Duivel oud geworden was, werd hy kluisenaar, zegt men, zyt gy niet in dat geval?

DE ZWARTE AREND.

Het is beter laat dan nooit, zegt men ook, en ik vrees dat gy U nooit in de kloof eener rots zult begeeven, om 'er boete voor de zonden uwer jeugd te doen. Gy schynt my. . . .

DE WITTE AREND.

Daar komt gy weder met verwyten voor den dag! Het is waarlyk schande.

DE ZWARTE AREND.

Het is schande dat menze verdient, zy ont-eeren hem aan wien men dezelve doet, wanneer zy gegrond zyn, en alle de schande der-zelve komt op hem, dieze doet, wanneer hy zelf berispelyk is: dit is zonder twyffel de reden, waarom gyze vreeft. Vaart wel, ik weet alles en zal er myn voordeel mede doen. (*hy vertrekt.*)

DE WITTE AREND, *volgt, onderhaalt hem, en brengt hem te rug. Gedurende dezen korten zusschentyd wandelt de Arend met twee Hoofden al zwygende en met een verstoord gelaat.*

DE WITTE AREND *neemt het woord weder op.*

Geen hevigheid, mag ik U bidden, en vooral geen bitsche scheldwoorden. Laaten-wy vreedzaamelyk onze belangen uitpluizen en laten-wy ons best doen, op de beste wyze mogelyk, onze zaaken te schikken. Ik ben aan U beiden verknocht; ik weet, dat ik aan U beiden ver-
plicht

plicht ben. Door uwen bystand zoo machtig als ieder van U beiden in 't byzonder geworden zynde; ben ik in staat myn aandeel optebrenge tot het drievoudig verbond, welk wy moeten aangaan, en 't welk voor alle drie even nuttig is. Laaten-wy dan openhartig te werk gaan en laaten-wy niets voor malkander' verborgen houden, laaten-wy een ontwerp van een beschadigend en verdedigend verbond maaken en laaten-wy de verbintenissen, die wy de een ten aanzien van de anderen zullen aangaan, ter goeder trouw nakomen.

DE ZWARTE AREND.

Gy weet niet, wat gy wilt, met dat drievoudig verbond; dit is het middel om ons alle de andere Koningen der dieren op den hals te haalen; en ronduit gezegd, wy zyn niet in staat om hun wederstandtebieden. Ik heb gansch geen smaak in dat ontwerp en tel niet op my. Ik sta op het punt van voordecliger en vaster verbintenissen aantegaan, en die, zoo ik hoope, my zullen beveiligen voor de overweldigingen, die uw goede Vriend sedert lang in den zin heeft. Ik weet het, hy behoudt een' wrok op my, en nooit zal hy myn oprechte Vriend zyn. Ik zal my altyd tegen zyne vergrooting verzetten, en zal alles in 't werk stellen om hem in een' staat te houden, die my niets van zyne heerschzucht doet vreezen. Wat U aangaat, dewyl gy van myn verbond afgegaan zyt, om, buiten myn weeten, een nieuw met hem te maaken; is de achting, die ik voor U had, sterk verminderd; en ronduit, ik vertrouw niet meer op U dan op hem.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Ik heb 't U wel gezegd, Maat, deze Arend verstaat geen reden. Het is een dier dat van niets opgekomen is, dat zyne opkomst aan myne voorouders te danken heeft; zyne ondankbaarheid is verschrikkelyk! hy heeft zich bediend van hunne weldaaden om hen te berooven; hy was hun leenman en hy heeft de stoutheid zich met my gelykstellen! Maar ik zal wel middel vinden om hem te vernederen, en hem, zoo hy verdient, te kastyden.

DE ZWARTE AREND.

Wy zullen 'er zorg voor draagen: en *die zonder den waard rekent, rekent tweemaal*. Indien myne voorouders weldaaden van de uwen ontvangen hebben, zulks is geschied omdat zy dezelve door uitstekende diensten hadden verdiend, en het is niet fraai dat gy my dit verwyt.

DE WITTE AREND.

Ik zie wel, dat ik myn' tyd verspil; het zal my niet gelukken U te verzoenen. Dit is een weezenlyk ongeluk zoo wel voor den een' als voor den ander. Wat jammer! wy konden der gansche wereld de wet stellen! Alle de andere Vorstjens zouden ons cynsbaar worden, en wy zouden hun, naar ons welgevallen, de wet voorschryven.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Wy kunnen dezen styfhoofdigen wel missen. Beginnen wy met ons tegen hem te vereenigen; over-

overvallen-wy hem, eer hy tyd heeft om zich in staat van tegenweer te stellen; dat hy onder onze slagen omkome, en dat hy eindelyk, maar te laat, zie, dat een Koningjen als hy is, al te gelukkig is, wanneer Oppervorsten, als wy, hem met hunne bescherming willen vereeren.

DE WITTE AREND.

Het zou trouweloos zyn, dat wy terstond ons bedienden van 't voordeel, 't welk wy op hem hebben, die stoute stukken zyn nooit van myn' smaak geweest; zy betaamen der Grootheid, der Edelheid, en der Majesteit van een' machtig' Vorst niet. Beproeven-wy liever of wy hem reden kunnen doen verstaan. Laaten wy hem aantoonen, dat zyn belang weezenlyk met onze belangen verknocht is; laaten wy openhartelyk met hem spreken, en spreek vooral bedaarde-lyk tegen hem. Men wint niets met hem te verbitteren, ik ken hem, men kan hem niet ligt bevreesd maaken.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Maar het is ook gevaarlyk hem zwakheid te doen blyken.

DE ZWARTE AREND.

Gy redeneert op uw gemak, Vrienden, over myne inborst, over myne neigingen en over myne geaarthed. Gy kent noch 't een noch 't ander; en echter behoordet gy my te kennen. Gy kame-
raad, *de witte Arend*, gy, zeg ik, houdt my voor een' zot, die men ligtelyk door bloote ultrerly-

ke teekenen van oprechtheid bedot; en gy, *Arend met twee Hoofden*, houdt my voor een' blood-aart, wien men de tanden maar heeft te laten zien, om hem te doen beeven. Wanneer men my eens bedroogen heeft, zal men my zelden voor de tweede reize bedriegen; ik heb 't U reeds gezegd (*zich naar den witten Arend keerende*) geen verbond meer met U, omdat gy dat versmaad hebt, hetwelk wy, eenige jaaren geleeden, gemaakt, hadden; my beledigen is myne gramschap ontsteeken, 't is myne eigenliefde aanprikkelen, en verre van my bevreesdtemaaken, maakt men my stout en onderneemend. Dus (*zich naar den Arend met twee Hoofden wendende*) zyt gy nog niet, daar gy meent te zyn. Deze klaauwen en deze bek zyn nog niet gansch en al versleeten; ik bediende my met voordeel van dezelve tegen uwe overleeden moeder; ik hoop my, onder de bescherming van Jupiter, met hetzelfde voordeel van dezelve tegen U te bedienen, indien gy my durft aanranden. Vaart wel ik hoop U beiden te zullen zien. (*Hy vliegt weg.*)

DERDE TOONEEL.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN,
DE WITTE AREND.

DE WITTE AREND.

Zie daar, wat men wint met eene al te groote trotschheid! vergun my, dat ik 't U zegge, dit dier is gevaarlyk wanneer, hy toornig is,
en

en ik ben zeer beducht, dat hy alle onze ondernemingen kwaalyk zal doen uitvallen, en dat onze heerschezucht eindelyk onzen val zal veroorzaaken.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Geen zwakheid, Maat! Wy zullen allen onzen mededingeren de wet stellen, indien wy eens gezind te werk gaan, onze krachten zyn ontzaggelyk, en, volgens myn oordeel, moet alles voor ons buigen.

DE WITTE AREND.

Het al te groote vertrouwen op zyne krachten ontaart in onvoorzichtigheid. De voorbeelden van 't zelve zyn openbaar en menigvuldig. Wat schande zoude het voor ons zyn, indien wy tot een' spot der overige Dieren wierden, ja zelf tot het verachtelykste Koningjen der heide toe, zoude met onze nederlaag spotten, en ik zoude geen kracht van geest genoeg hebben om myn ongeluk te overleeven.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Een al te groote omzichtigheid is het teeken van eene schandelyke kleinmoedigheid, die eene groote ziel niet past. Hoe grooter en menigvuldiger de gevaaren zyn, zoo veel te meer roem is het dezelve teboventekomen. . . .

DE WITTE AREND.

En ook zoo veel te grooter schande onder dezelve te bezwyken.

DE

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Deze schande is kortstondig en duurt slechts een' oogenblik, en de roem is bestendig, hy overleeft zelf hem, die denzelven heeft behaald.

DE WITTE AREND.

Het is genoeg; ik geef my geheel en al aan U over, in weerwil van de droevige voorgevoelens, die zich in 't binnenste myner Ziel opdoen. Ik ben U gansch en al toegedaan; ik heb eene geheel byzondere genegenheid voor U, myne neiging is onverwinnelyk: wat moeten wy doen?

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Het eerste punt is geregeld. Laaten - wy eerst de *Byzantynsche Duif* aantasten. Deze eerste krygsverrichting zal geheel ten uwen behoeve zyn; ik zal slechts in hoedaanigheid van helper dienen. Al 't voornaamste dezer verovering zal voor U zyn; ik zal my vergenoegen met een klein gedeelte van haar' roof.

DE WITTE AREND.

Gy zyt verplichtend en edelmoedig! Ik voorstel iets goeds van uwe belangeloosheid. Maar aan welk een' kant, wilt gy na deze verovering de grootste slagen toebrengen.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Wel kunt gy dat niet raaden? Ik wil den ouden Betuwschen Leeuw in zyn hol aantasten! Dien overweldiger wilde ik 't geen, dat hy ge-

geroofd heeft eens weder doen geeven. Hy houdt sedert twee eeuwen een gedeelte van myn erfdeel onder zich; het is tyd, dat hy my 't zelve wedergeeve, en het tydsgezicht is een van de allergunstigsten. Ik heb my maar te ver- toonen, en te eischen; hy zal wel tot een ver- drag moeten komen; in alle geval, zoo hy niet aan de hand wilde komen, zoudt gy ten zynen aanzien kunnen handelen, als ik voor U ten aanzien van de Musulmannische Duif zoude handelen.

DE WITTE AREND,

Dat is wonderbaarlyk wel overlegd! maar ik zie niet, dat ik van zyn' buit kan trekken, ge- lyk gy van dien der Duif doen kunt.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Ik zal U van eene andere zyde het deel, het- welk U van den buit toekomen zoude, vergoe- den.

DE WITTE AREND.

Op welk eene wyze?

DE AREND MET TWER HOOFDEN.

'Er zyn in *Lyfland* nog eenige streeken, die U wonderlyk wel lyken zouden, en in welker bezit ik U zal stellen. Het Koningjen van Go- rhië zal 'er zich gemakkeelyk van laaten beroo- ven, hy zal geen woord durven kikken, ik staaz 'er voor in. Daarenboven is dit kleine brokjen lands tegenwoordig iets dat niet veel te bedie- den heeft voor hem; gy bezit het grootste ge- deelte in dat schoone gewest, door uwe voorza-

ten

ten op zyne voorvaders overweldigd, het is byna geen onrechtvaardigheid meer hem ganschelyk van de Ooftzee te verbannen, en hem naar de grenzen van de bevrooren Luchstreek te zenden, om zich daar met zyne Lappen te gaan warmen.

DE WITTE AREND.

Och, dat zoude niet braaf gedaan zyn! Dit Koningjen is myn Vriend en Bloedverwant; hy is zoo zacht van aart, zoo stil, zoo vriendelyk! Neen ik zoude tot die onrechtvaardigheid niet kunnen overgaan. Daarby heeft hy my een vriendelyk bezoek gegeven, wy hebben een mondgefprek gehad, en ik heb alle reden om over zyne gevoelens vergenoegdtezyn.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Ik begryp U, gy wilt my geen verplichting hebben over deze kleine roovery, dewyl gy meent, dat gy dezelve zonder myn' bystand kunt verrichten.

DE WITTE AREND, *(met een geveinsd gelaat.)*

Ach neen ganschelyk niet. Doch de onrechtvaardigheid, die in dat stuk steeken zoude, staat my tegen de borst.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Zeg liever, dat zyne beurt, om onder uwe klaauwen te vallen, nog niet gekomen is. Hy verdient echter niet, dat gy hem spaart, zyne verbin-

binteniffen met de *Duif van Gaulten* moeten hem om meer dan eene reden by U verdacht maaken. Hy is fyner en loozer dan gy denkt. Neem hem toch naauw in acht, en gy zult wel dra zyne oogmerken doorgronden

DE WITTE AREND.

Wel, wat kan hy my doen, ik lach met hem, en zyne goede vriendin de *Duif*; ik zal hem vernielen, als 't my gelieven zal.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

En hoe zal het met U gaan, als de *Zwarte Arend van Pomerelië* hem onder zyne befcherming neemt? Zult gy alleen en zonder byftand U kunnen wreeken?

DE WITTE AREND.

Gy houdt dan dien ouden *Zwarten Arend* wel voor ontzaggelyk! en gy ziet niet, dat hy reeds half lam is; hebt gy niet opgemerkt, met wat eene logheid hy opvloog, wanneer hy ons een' oogenblik geleeden, verliet, hoewel de gramfcap hem nieuwe krachten had gegeven. Naauwelyks konde hy opryzen en van den grond komen.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Gy praatte daar even zoo niet, en gy achtte hem zoo gering niet, dewyl gy alles in 't werk ftelde om hem te winnen, en overtehaalen tot het aangaan van een verbod met ons!

DE

DE WITTE AREND.

Het is waar; maar ik wilde hem vleien en hem dus in 't net krygen. Hy kan van zich zelve niet veel uitvoeren, ik beken 't, maar hy is een onrustige geest, een kwaadstooker, en wraakzuchtige, en ik vrees, dat hy een machtig verbond tegen ons zal smeeden; ik wilde deze groote zwaarigheid voorkomen, alleenlyk om niet verplichttezyn om te vechten, en om aan alle de Vorsten der Dieren, zonder slag of stoot, de wet te kunnen stellen. Daarna zouden wy met hem geleefd hebben, zoo als wy wilden.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Wonderlyk wel bedacht! Maar Maatjen, laaten wy ons ontwerp van aanval vervolgen, als 't U gelieft. Laaten wy het *Koningjen van Goshië* daar laaten, spring met hem naar uw welgevallen om. Slokt hem zelf op, indien gy wilt, zulks raakt my niet. Myne oogmerken zyn grooter en uitgestrekter.

DE WITTE AREND.

Gy smeedt geen anderen ik weet het. Verberg my niets, wat hebt gy nog op het hart? De *Leeuw van de Betuw* dood ter aarde liggende, zyne bezittingen onder uwe heerschappy overgegaan zynde, vreedzaam bezitter van zyne Moerassen, Meiren, en Zandbergen geworden zynde, zal dan uwe heerschezucht verzadigd zyn?

DE AREND MET TWEE HOOFDEN
(eene diepe zucht geevende.)

Neen gansch niet, Maat', gansch niet! Ik ben
nog niet half, daar ik weezen wil.

DE WITTE AREND.

'Er is een oud spreekwoord: hetwelk zegt,
*die het laatste uit de kan wil hebben, valt het lid
op den neus.* Draag zorg, Maat, dat dit spreek-
woord in U niet bewaarheid worde. Wat 'er
ook van zy, stoor U niet aan myne ronbor-
stigheid, en spreek vry uit. Indien ik U dienen
kan, gy weet, dat ik gereed ben, alles te doen
om myne verknochtheid aan U te toonen.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Ik gaa U myn hart bloot leggen. *Die Duif
van Gaulen*, die U niet veel meer dan my be-
mint, loopt my in 't oog, baart my nayver en
ongenoegen. Ik wenschte haar wel eens onder
myne klauwen te kunnen krygen; ik verzeker
U, dat ikze zoo plukken zoude, dat zy 'er
heugenis van zoude hebben. Sedert langen
tyd heeft die heerschzugtige eengedeelte myner er-
velyke goederen overmeesterd; zy bezit dezelve
geruffelyk en denkt om niets minder dan
my die terugtegeeven. Ik zie my genoodzaakt
dezelve haar met geweld te ontnemen, en ik heb
U noodig om dit voorneemen uittevoeren, het-
welk ik eenige jaaren in het hoofd heb gehad.
Deze lust is nog veel sterker geworden, sedert
dat ik in die zachte en gelukkige luchtstreek
reizende, gelegenheid heb gehad al haare waar-
de en aanbelang te leeren kennen.

DE WITTE AREND.

Ik moet het bekennen; de onderneeming is groot! Maar hoe veele zwaarigheden voorziet ik niet? Wy zullen met dit vrolyke Duifjen meer te doen hebben, dan met de Duif des Profets. Ik vrees zeer, dat zy, indien gy jacht op haar maakt, U het hoofd zal bieden, en U in 't einde zal doen nedertuimelen. Voor my, ik ken U niet dan middelmaatigen bystand bieden. Gy weet het, wy kunnen niet van vooren en van achter' jacht op haar maaken. Ik kan slechts van verre op haar passen; indien gy zoo ver kondet komen van haar den pas aftefnijden, zoude 't nog aangaan, ik zoude haar een' slag met den vleugel kunnen geeven, zoo zy haaren weg naar 't Noorden nam. Maar zy zoude vastelyk haar' weg naar 't Zuiden neemen, indien gy gelukkig genoeg waart, haar tot de vlucht te noodzaaken; en zoo zy U voor haar doet vluchten, is al wat ik kan doen, U op eene zekere hoogte optewachten, om U bytespringen, om haar bevreesdtemaaken, om haar te beletten, dat zy U onderhaale en U nog eenige veeren uitplukke.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Ik heb zoo veele zwaarigheden niet ingebracht, wanneer gy my verzocht hebt U bytestaan tegen den Vogel der wassende maan, my dunkt dat *de eene dienst den anderen waardig is*. Ik ben in staat om 'er U meer dan een' te bewyzen. Is 't kwaade geneigdheid van uwe zyde, is 't vreesachtigheid, vrees of voorzichtigheid?

DE WITTE AREND.

Het is voorzichtigheid, maar deze voorzichtigheid heeft U alleen tot onderwerp; indien ik U minder genegen was, zoude ik min openhartiglyk tegen U spreken.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN
(op een spotachtigen toon.)

Grooten dank, Maat, op myne beurt, zal ik U met gelyke munt betaalen. Ik zie wel, dat....

DE WITTE AREND (stoutelyk.)

Houd my niet verdacht van vreezachtigheid noch van bloedheid, gy weet, ik heb myne proef van dapperheid gedaan. Gy wilt deze moeielyke en gevaarlyke verovering onderneemen. Daar is myn' poot (*Hy biedt hem den poot aan*) ik ben tot uwen dienst, wat my deswegens ook overkomen moge; geef my myne taak, ik zweer U, dat ik dezelve, uit al myn vermogen, zal volbrengen.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.
(met blydschap.)

Omhels my, allergrootste Maatjen, kom hier; laat ik U eens ter deeg kussen. (*zy trekke-bekken verscheiden keeren, even als een Mannetjen en Wyfjen doen.*)

VIERDE TOONEEL.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN, DE WITTE AREND, DE LEEUW VAN DE BETUW.

DE LEEUW VAN DE BETUW (*op een deftigen en langzaam tred, houdende den eenen poot om hoog en geheel tot het midden beslykt.*)

Bravo, Bravo! Ik betrap U, inderdaad op het mat. Zo dat gaat wel! (*zich tot den Arend met twee Hoofden keerende*) Het is dan om zulke zaaken te verrichten, Vriend, dat gy U zoo dikwyls van huis begeeft! Ziedaar dan de beweegreden van die dolle drift tot de buitenlandsche reizen! gy verspilt uwen tyd niet, dunkt my, borst. Hebt gy den vermaarden *Don Quichot de la Manche* tot uw voorbeeld genomen? Die doolende Ridder was een liefhebber!

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

(*zyn' bals uitzettende.*)

En wie Drommel, zoude gedacht hebben, dat gy zoo dicht by waart, oude man! Ik meende, dat gy voor 't overige uwer dagen verminkt was. Ik meende niet, dat gy de kracht hadt van onder den Oranjeboom, die uw hol overschaduwet, optestaan. Gy draagt uwe lange maanen nog al niet kwaalyk.

D E L E E U W.

Een Leeuw heeft altyd de eene of de andere toevlucht, het is zelf gevaarlyk hem te beledigen, als hy tot het uiterste gebracht is. Ik ben verminkt, gelyk gy ziet; naauwelyks kan ik op myne beenen staan, echter heb ik myne lange reis met vallen en opstaan gedaan, en ik hoop ook dus wedertekeeren, als ik U een woordjen in 't oor gezegd zal hebben.

D E A R E N D M E T T W E E H O O F D E N.

Gy hebt my dan ict te zeggen?

D E L E E U W.

Ja zekerlyk, en daarom volg ik U op den reuk, want U in uw verblyf, noch ook nergens in uwe landen gevonden hebbende, heb ik beflooten hier by U te komen, dat is, by uwe *Witte Vriendin!* want ik dacht niet U, op den oever der golf en vooral, verschoon myne stoutheid, vooral in zoo eene verliefde bezigheid, aantetreffen.

D E W I T T E A R E N D.

Gy strykt een verkeertoordeel, Heer Leeuw, gy houdt verkeerdelyk myne deugd en de eerlykheid van myn' vriend verdacht; de zuiverste vriendschap deed ons malkander daarvan onschuldige teekenen geeven.

D E L E E U W.

Vergeef 't my; in myn' tyd, dedden wy 't
 D 3 geen,

geen, dat gy daar zoo even deedt, om malkander' teekenen van de sterkste liefde te geeven. Ik ben daarmede reeds lang uitgescheiden; de mode is, zonder twyfel, sedert dat ik my met geen vryery meer ophoude, veranderd. Maar laaten wy van andere zaaken spreken.

DE WITTE AREND.

Ben ik te veel? zoo zal ik Ulieden alleen laaten.

DE LEEUW.

Neen waarlyk niet; ook zoude deze snapper U, na myn vertrek, alles vertellen, wat ik hem toevertrouwd had, dus is het best, dat gy 't uit myn' eigen mond hoort. Ik zal hem van de schande bevryden van onwaarheid te vertellen.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Gy droomt, arme oude man, gy droomt, en gy legt het niet kwaalyk aan, om my in uwe party overtehaalen, echter zal ik daarom geen wrok tegen U zetten. Wat is 'er van uw' dienst?

DE LEEUW.

Ik bid U my met den Luipaard van Albion te verzoenen, welke uit raazerny en spyt my een' onrechtvaardigen en wreeden oorlog aandoet. Hy is inderdaad myn Broeder, doch hy zoekt myn verderf met des te meer verbitterdheid, en men mag wel zeggen, dat 'er geen grooter haat is dan die van nabestaanden. Ik ben zoo goedaartig, dat ik hem alle zyne rooveryen laat bedryven

ven, zonder my zelf te houden als of ik my tegen dezelve wilde verzetten; ik vergenoeg my by hem daarover eenige ligte klachten intebrenge; die wreedaart spot daarmede, en zyn voordeel met myn verval van krachten doende, plunderthy my ongestraft en beledigt my zwaarlyk. Zie daar myn geval en 't onderwerp myner reize.

DE WITTE AREND.

Gy verdient waarlyk mededoogen.

DE LEEUW, (op een' spotachtigen toon.)

ó Wat schynt gy my van een' mededoogenden aart te zyn! Ik vertrouw my niet zeer op U, moet gy weeten; en ik houde U sterk verdacht, dat gy hem in 't heimelyk my helpt plunderen, uwe onmaatige heerschzucht is der gansche wereld bekend, wy weeten wel, dat gy wonderlyk wel in troebel water weet te visschen.

DE WITTE AREND.

Dat is louter laster, ik heb niet noodig my dieswegens te verdedigen, zoo ik meen. Niet waar Broeder (zieb tot den Arend met twee Hoofden keerende.)

DE LEEUW.

Ja, Ja, vraag het aan myn' makker. Doch dit komt nog niet te pas. Ik vervoeg my aan U, Heer dubbelde Arend; wat antwoord geeft gy my?

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Myn antwoord is eenvoudig, daar is 't: gy behoordet U in staattestellen om de aanvallen van uwen Broeder afteweeren. Maak gansch geen staat op myne goede diensten. Ik wil en moet onzydig blyven. Ik moet orde op myn eigen huizelyke zaaken stellen. Myne overleeden Moeder heeft by haar overlyden, alles in wanorde gelaaten, ik zie my genoodzaakt om alles in myne Staaten overhoopte haalen. Niets is 'er naar myn' zin. De Raaven, die myne moeder bovenal beminde, zyn 'er al te machtig geworden, zy zyn op een verbaazende wyze vermenigvuldigd, ik moet, op uw voorbeeld, dat geslacht uitroeien, of ten minsten dat gevaarlyk gebroedfel in de onmogelykheid stellen van myne voorneemens nadeel toetebrenge.

DE LEEUW.

Gy wilt dan op deze wyze ten mynen aanzien *de rechten der goede nabuurschap* vervullen! Gy, die U een' naam gemaakt hebt van rechtvaardigheid, billykheid, oprechtheid, menschlievenheid, vriendelykheid enz. enz. enz. Ik zoude liever moeten gelooven, dat de lofuitingen, welken men U overal geeft, te voorbaarig zyn, zop waarachtig is 't, dat men niemand voor zyn' dood heilig moet verklaren.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Waarover klaagt gy? ik neem geen party tegen U; doet gelyk als anderen, verdedig U, zoo gy best kunt. *Ieder voor zich zelve, God voor allen.* DE

D E L E E U W.

Spot niet met mynen zwakken toestand; ziet gy niet, dat ik naauwlyks krachten overig houde! Zie' dezen poot eertyds zoo geducht, draag ik nu in een' doek, en de anderen zyn niet-veel beter, myn gansche lichaam is vol van vergiftigde steeken; ik kwyn en het leeven zal my beginnen ondraagelyk te worden, indien ik geen hulp vinde, die my volstrekt noodzaakelyk is.

D E W I T T E A R E N D.

Wat is 't dan voor een venynig diertjen, 't welk U heeft durven steeken en U met puisten bedekken?

D E L E E U W.

Ach! moet ik 't U zeggen! eene verachtelyke Wesp scheidt vermaakt my dus onophoudelyk te kwellen.

D E W I T T E A R E N D.

Eene *Wesp*! Het is een zonderling geval? wel waarom verplet gy haar niet?

D E L E E U W.

Het is ligt gezegd, zy tast my aan, terwyl ik slaap, en by myne ontwaaking veroorzaakt den steek die zy my gegeven heeft, hevige smerten: ik brul somtyds om haar te verschrikken, maar dit diertjen met vergulden vlerken zet zich op den Oranjeboom, die voor myn hol is, en spot met myne smert en spyt, het zal my eindelyk den dood doen.

DE WITTE AREND.

Vergun my, dat ik U zegge, dat gy een onnozele bloed zyt. Deze boozartige Wesp zoude lang haare stoutheid met haare kop betaald hebben, zoo zy met my te doen had.

D E L E E U W.

Zekerlyk zou zy, maar gy hebt een voordeel, 't welk ik niet heb, gy kunt vliegen en by gevolg overal opkomen. Maar ik, ken ik op den Oranjeboom klauteren? En al klauterde ik 'er al eens op, als deze Wesp my zag aankomen, zoude zy van den eenen tak op den anderen vliegen, zy zoude zich zelf onder een' blad van dezen hollen boom versteeken: kan ik haar overal vervolgen? Zyn de takken van den boom met gouden appelen sterk genoeg om my te draagen, zouden zy niet onder myne pooten breeken en wat een' val zoude ik niet doen? Daar ik lomp en zwaar ben, zoude ik nek en bek aan stukken vallen.

DE WITTE AREND.

Zyt gy niet behendiger?

D E L E E U W.

Wat zoudt gy doen, indien gy een *Leeuw* waart, gelyk ik.

DE WITTE AREND.

Ik zoude den boom, die hem tot eene toevlucht

vlucht strekt, uitroeien, ik zoude hem nedervellen, en doen verbranden.

DE LEEUW.

Het is een eenvoudig middel, ik ben dikwyls geneigd geweest dit wanhoopig besluit te nemen, en ik had misschien wel gedaan, hetzelfde werkstellig te maaken, toen ik nog krachts genoeg had om den boom ter aarde te vellen. Maar tegenwoordig heeft hy zulke sterke wortelen geschooten, dat deze arbeid geheel en al myne krachten tebovengaat, en daarby is hy zoo groot, dat hy my misschien door zyn' val zoude verpletten.

DE WITTE AREND.

Waarom beveelt gy uwe onderdaanen niet dat zy zelve hem nedervellen?

DE LEEUW.

Zy hebben alle of byna alle eene by uitstek groote liefde voor dien boom, zy hebben zich altyd tegen myne besluiten aangekant, en ik heb de zwakheid gehad hunnen zin te doen. Sommigen scheppen zelf vermaak hem te besproeien.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Van waar komt die bygeloovige eerbiedigheid voor dien voor uwe rust noodlottigen boom?

D E L E E U W.

Het is omdat myne onderdaanen dien zelve hebben geplant. Eilaas! toen die vreemde boom by ons verplant werd, meende ik, dat hy enkel tot sieraad voor de inkomst van myn hof zoude strekken. Ik dacht zelf, dat hy myner grootheid eenigen luister byzette zoude.

D E A R E N D M E T T W E E H O O F D E N.

Uwe Hovelingen eeten 'er, zonder twyffel, de vrucht van?

D E L E E U W.

Ja toch, ik laat die geheel voor hen over, ik raak 'er niet aan. In myne jeugd heb ik 'er eenige appelen van gegeten, maar zy veroorzaakten my eene gevaarlyke onverduwelykheid in de maag; ik ben zelf nooit recht hersteld van de zwaare ziekte, die uit deze onverduwelykheid ontstond. Eenigen van myne onderdaanen zyn in de hevigste smerten gestorven, omdat zy van die vrucht gegeten hadden; en onder dit getal vooral een der getrouwsten en die 't meest mynen roem en myne belangen voorstonden.

D E W I T T E A R E N D.

Uwe Hovelingen zyn wel weinig aan U verknocht.

D E L E E U W.

Dit is het lot van alle Vorsten, en vooral van vervallen en onmachtige Prinsen. Zoodra men hen

hen niet meer vreeft, laat men hen aan hun zelve over, men spot met de bevelen, die zy geeven, en eenigen van hun, die 't meest in aanzien zyn, stellen den Vorst zelf de wet; leeven met hem als met een kind, en bedienen zich van zyn' naam om naar hun zin te regeeren. Deze Vorsten zyn gelukkig, indien 'er onder 't getal dezer Hovelingen geen verraader is!

DE WITTE AREND.

Ik oordeel, dat uw Hof niet vry van dezelve is.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Ik heb hooren spreken van een' zekeren Wolf, die een van uwe voornaamste Staatsdienaaren is. Men zegt dat deze by U den baas speelt.

DE LEEUW.

Dit is het verdervelykste geschenk, dat gy my doen kondet, toen gy hem my overdeedt, ik ben bereid om hem U wedertegeeven, als gy hem hebben wilt.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN,

Grooten dank, Buur; ik neem niet weder 't geen ik eens gegeeven heb, het is een slecht meubel, 't welk ik U in geen en deele benyde.

DE WITTE AREND.

Is deze niet een van uwe Staatsdienaaren die de-

dezen verdervelyken boom, op welken dat kleine diertjen vlucht, het meest kweekt.

DE LEEUW.

Ja, waarlyk! en 't geen zonderling is, is dat dit vervloekte diertjen, het eeniglyk op my gelaaden heeft en op eenigen myner onderdaanen, op welken hy een' zichtbaaren haat heeft, De Wolf ontvangt onophoudelyke liefdeblyken van hem, komt op hem rusten, zonder hem in 't minste te steeken.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Zulks is, omdat, dat kleine diertjen dankbaar is. De Wolf kweekt zyn' begunstigten boom met meer vlyt dan iemand anders; gy begrypt wel, dat het die geenen, welke hem meest goeddoen, weet te onderscheiden.

DE WITTE AREND.

Wilt gy, dat ik U een' goeden raad geeve, om U ras van hem te ontslaan?

DE LEEUW.

Gy zult my oncindiglyk verplichten.

DE WITTE AREND.

Zie hier. Wanneer gy het kleine diertjen op den bast van den Wolf zult zien zitten, al was 't zelf op zyn' kop, zoo wapen U met een' goeden stok, en neem uwe maatregelen

zoo wel, dat gy hem met eenen slag op 't lid van den Wolf, op 't welk gy hem zult verneemen, verplet. Al moest gy zelf den Wolf met een doodflaan,

D E L E E U W.

Die raad zoude eertyds goed geweest zyn, maar nu komt hy te laat. *Monsieur de Wolf* is niet meer aan myn Hof, ik heb hem in zyn Gouvernement gebannen, hy woont in een Bosch, in de landen onder myne gehoorzaamheid gelegen. De Wesp is des te meer tegen my vergramt, zy tracht my te steeken in de edelste deelen van 't lichaam om my des te spoediger van kant te helpen. Gy kunt U de boosheid van dat kleine diertjen niet verbeelden.

D E W I T T E A R E N D.

Hebt gy onder uwe onderdaanen niet den een' of anderen vogel, die een vyand der bloedeloze diertjens is?

D E L E E U W.

Ik heb 'er zonder twyfel verscheiden; maar 't schynt dat alle myne onderdaanen, het met malkander eens zyn, om deze Wesp met vrede te laaten, Niet een doet 'er zich op om jacht op hem te maaken, men zoude zeggen, dat zyze allen heeft betoverd. Doch spreek daar niet meer van, mag ik U bidden, zeg my, dewyl U makker my weigert zyne goede diensten voor my by den *Luipaard* myn' vyand

vyand te befteeden , wllt gy niets voor my doen?

DE WITTE AREND, *(met een verle-
gen gelaat.)*

Wy zullen daarom denken. Ik heb medelyden met U. Ik voel my tot uwe gunft geneigd.

DE LEEUW.

Gy geeft my een weinig hoop. Doch ik vrees, dat. . . .

DE WITTE AREND.

Vrees niet ten minfte, dat ik my tegen U verklaar, en gy kunt verzekerd zyn, dat ik eene naauwkeurige onzijdigheid, zal onderhouden, gelyk ook myn Makker.

DE LEEUW.

Heel wel: doch dit vordert myne zaaken niet. De Luipaard zal ondertuffchen zyn' gang gaan, en zal my de klaauwen zoo korten, dat ik my niet kraauwen kan.

DE WITTE AREND.

Heeft hy U reeds den oorlog verklaard, heeft hy reeds zyn Manifest in 't licht gegeven?

DE LEEUW.

In 't geheel niet, hy acht my niet genoeg
om

om dat te doen, hy handelt my waarlyk als een' kleinen Jongen.

DE WITTE AREND.

Wel nu zie daar een middel. Laaten-wy een verbond van onzijdigheid sluiten, laten wy aan den *Luipaard van Albion* en aan de *Duif van Gaulen* verklaaren, dat wy ons niet met hun geschil willen bemoeien, maar dat wy geduurende hunnen kryg, begeeren te gaan overal waar 't ons goeddunkt, zonder door den een' of den ander' gemoeid te worden. Laaten-wy, om meer gewicht en kracht aan dezen billyken eisch by te zetten, ons zelve wapenen, om ons te doen ontzien, en laten-wy den eersten, die ons zoude durven aantasten op 't lyf vallen, met ons te volgen by de party, die ons niet wil belemmeren. Wat zegt gy 'er af, Maat? (*zich naar den Arend met twee Hoofden keerende.*)

DE AREND MET TWEE HOOFDEN

Het is een wonderbaarlyk goed middel. Gy hebt verrukkende invallen! Ik wil van de party zyn, en wy zullen nog wel anderen vinden, die met vermaak daarin zullen deel nemen.

DE LEEUW.

Het middel is goed voor U lieden, die nog niets verlooren hebt. Maar voor my wil dat middel niet veel zeggen; ten minste, zoo gy U niet wilt verbinden om myn' Heer den *Luipaard* te dwingen, dat hy my al, wat hy my

E

te.

tegen den inhoud van de verbonden en als een verrader, gelyk hy is, ontnomen heeft, terug geeve!

DE WITTE AREND.

Dit kunnen wy niet doen, maar voor het toekomende kunnen wy U in onze bescherming neemen; en *die U zal leed doen, zal ons leed doen.*

DE LEEUW.

Dit wil iets zeggen, ik moet my daarmede wel vergenoegen by gebrek van beter? Maar kan ik op uwe bescherming wel staat maaken? zyn uwe aanbiedingen oprecht? Hebt gy geen van beiden eenig inzicht van byzonder belang? Zult gy my deze onzydigheid, welke gy my aanbiedt met oogmerk om my te bevryden van de verderre flagen, waarmede ik van dien onverzoenelyken en wreeden Luipaard bedreigd word, niet duur doen betaalen?

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Waartoe dient deze voor onze koninglyke eer beledigende aanmerking? Waarom houdt gy onze trouw verdacht?

DE LEEUW.

Ei lieve, spreek wy niet van goede trouw, wy Vorsten zondigen tegen dezelve dikwyler dan de gewoone dieren. En 't zy zonder uwe Majesteiten te beledigen gezegd, hebt gy lieden beide nooit tegen dezelve gezondigd? Heeft de *Witte Arend van Sarmatië* uw nabuur
en

en bloedverwant wel reden om de oprechtheid
uwer handelingen te pryzen?

DE WITTE AREND.

Wat voorbeeld brengt gy daarby! wy hadden
buitenmaate groote kosten gemaakt om zyn
huishouden in rust te brengen; ik in 't byzonder
had hem op den troon gezet en bevestigd, waar-
van oproerige onderdaanen hem wilden afjaa-
gen, was 't niet billyk, dat hy my de kosten
vergoedde; ziende dat zyne schatkist ledig was,
en dat het hem onmogelyk was, my in geld te
voldoen, heb ik by my zelve opgerekend hoe-
veel de schadeloosstellingen, die hy my schuldig
was, wel beliepen, en ik heb land in betaaling
genomen. Wat vindt gy daar onrechtvaardigs in?

DE LEEUW.

Op deze redeneering zoude nog wel wat te
zeggen vallen, maar het is myne zaak niet om de
zwakheid van dezelve aantewyzen; Ik vraag U
alleenlyk, of gy na den oorlog eene rekening
zult inbrengen, en of gy geen schadeloosstellin-
gen in geld of iets anders van my zult eischen?

DE WITTE AREND.

Uwe bezittingen liggen my zoo gelegen niet
dan die van buurman den Sarmaat. Zie daar myn
antwoord.

DE LEEUW.

Dat is waar, maar myn schatten konden U wel
aanstaan! En gy, myn goede nabuur! *(zich tot
den*

den Arend met twee Hoofden keerende) gy zeg, ik zult, nooit krakeel tegen my zoeken om myne bezittingen? zult gy nooit eenigen van dezelve van uwe gading vinden?

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Waarmede houdt gy U nu toch op? Denk om U uit de zwaarigheid te redden, en U te bevryden van de verschrikkelyke klauwen van den *Luipaard*. Het is geenszins de tyd om op alle die kleinigheden te denken. Gy hebt in my geene vyandelyke oogmerken ontdekt, wanneer ik U eenigen tyd geleeden een bezoek ben komen geeven: zyt dus geruft omtrent my: Ik heb gaarne dat het U welgaa; en ben genegen U zoo veel goed te doen als de omstandigheden, in welken ik my bevinde, en myn belang en myn roem 'er niet tegen aangekant zyn.

DE LEEUW.

Wel aan, dewyl 't zoo weezen moet, laat het zoo weezen. Myn tyd om de wet te stellen is voorby. Eene kleine Wesp stelt dezelve by my, ik magze dan wel ontvangen van twee Arenden. Welaan, Vrienden, stelt dit verdrag van onzydigheid op: terwyl ik een weinigjen zal gaan rusten, want ik heb rust nodig, Ik ben verbaafd vermoeid. Myn bloed door de vermoeidheid van de reize verhit, maakt myne kleine wonden pynelyker. Deze puisten, die een soort van melaatschheid maaken, jeuken onverdraagelyk, ik zal eenige verzachting aan dezelve gaan toebrengen metze wat te lekken. Ik zie hier dichtby een hol aan den voet dezer rots, aan den oever der Zee. Ik gaa daarnaar toe kruipen,

pen, tot weerziens toe. Indien ik daar te lang mogt blyven, zoo laat my waarfchouwen, als gy gereed zult zyn; ik zal 't verbond van onzydigheid komen teekenen, en daarna zal ik naar myn huis keeren, om 'er de noodige fchikkingen tot myne verdediging te maaken.

DE WITTE AREND.

Gaa, Heer Leeuw? wy zullen hier uwe zaaken, zoo wy best kunnen fchikken. Als gy wat zult geruſt hebben, zal ik U wat om U te ververſchen toedienen, het zal slechts een eenvoudig Collation zyn; want ik ben op 't platte land, gelyk gy ziet.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN, *ziet den verminkten Leeuw met een' kwaadaartigen en verachtelyken grimlach aan, hy klapt met de wieken als om hem te dreigen. Hy zege stillerjens.*

Uwe beurt zal komen, Vriend, en ik zal U wel ter deeg vergoeding doen doen.

VYFDE TOONEEL.

DE TWEE ARENDEN ALLEEN.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN

Maar hebt gy wel in goeden ernſt aan myn' Heer den Leeuw een verbond op den voet eener gewapende onzydigheid voorgelagen?

DE WITTE AREND.

Meent gy dan, dat ik zoo zot en onbedreeven ben, 't scheelt veel, dat ik daarom voor hem gedacht heb. Maar ik denk met ernst daarop voor ons.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Kunt gy zoo veinzen?

DE WITTE AREND.

Zulks is geen Veinzery, het is Staatkunde.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

En wel van de allerfynste, naar ik zie! Maar hoe zullen wy 't aanleggen om ons van dezen armen lastigen gaff te ontslaan? Zie daar, daar ligt hy hier dicht by zich te kraauwen, dat het hem goed doet, hy zal wederom komen om het verbond te sluiten; wat zullen wy hem zeggen; wat voorwendzel zullen wy hebben om hem schandelyk terugtezendend, zonder een verdrag met hem te sluiten?

DE WITTE AREND.

Zie daar eene schoone verlegenheid! 't is waarlyk wel eene zaak om zyne herffenen mede te breeken! en gy die zoo vruchtbaar zyt in uitvindingen, en die zulke wonderbaarlyke fraaie uitwegen weet te vinden, wanneer gy uw woord niet wilt houden, zyt gy niet schranderder, gaat gy zyt nog maar een onbedreeven jongen.

DE

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Ik beken U, dat ik niet zien kan, dat wy ons op een fatsoenelyke wyze van hem kunnen ontdoen, zonder iets ten zynen behoefte te sluiten.

DE WITTE AREND.

En ik wel. Wy zullen hem op zyn gemak laten slaapen; als wy onze byzondere zaaken zullen geregeld hebben, zullen wy heen gaan en laten hem daar liggen, zoo lang als hy wil.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Dit middel is van de eerlyksten niet, moet gy bekennen. Wy moesten eene beleefder verfooning vinden en scheepen hem op eene wat beschaafder wyze af.

DE WITTE AREND.

Wy zullen een klein briefjen voor hem achterlaten, waarby wy hem zullen verwittigen, dat onvoorziene zaaken ons beiden hebben genoodzaakt schielyk en zonder afscheid van hem te neemen, te vertrekken en om hem te vertroosten, zullen wy hem te kennen geeven, dat wy zonder verzuim, het Tractaat van onzydigheid zullen in gereedheid brengen, en dat wy hem een dubbeld van 't zelve zullen toezenden, om het te teekenen. Wy zullen eindigen met hem van onze goede vriendschap te verzekeren en hem eene goede reize wenschen.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Ja dat is goed, uw inval gevalt my zeer wel. Maar wy moeten ons haasten, om onze zaaken aftedoen, uit vreeze, dat de Leeuw wakker mogt worden, en al te vroeg weder by ons komen, want dan zouden wy verlegen zyn.

DE WITTE AREND.

Vrees niet, wy hebben al den tyd, dien wy noodig hebben, hy heeft ten minsten 24 uren rust van noode. Wy hebben hem wat opgebeurd, en ik ben verzeekerd, dat hy tegenwoordig uit al zyne macht snorkt. Die oude Leeuw heeft in lang zoo geruft niet geweest, ik heb opgemerkt, dat de hoop in zyn hart herleefde; de fronsels gingen uit zyn oude voorhoofd, en hy is wel honderd jaar jonger geworden.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN

(naar de Wolken ziende.)

Wat is dat? eene vliegende Wereld!

DE WITTE AREND, (ook naar de lucht ziende.)

Ik zie niets.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Dat is omdat gy naar den verkeerden kant ziet. Ziet gy niets aan de Zuidzyde? ó wat eene prachtige vertooning! Ik geloof, dat Jupiter den olymp in een' hemelsch - blaauwen wagen heeft verlaaten, en dat hy ons een bezoek komt geeven.

DE

DE WITTE AREND.

Ja waarlyk! ô wat is dat fraai! Maar dat lucht-paleis daalt schielyk neder; men zoude zeggen, dat het by ons gaat nedervallen. Wat mag het zyn?

DE AREND MET TWEE HOOPDEN.

Ik weet het niet; en 't geen myne verwondering vermeerdert, is, dat ik wonderlyk wel onderscheide 't *wapenschild met witte Lelien*. Welk eene pracht, welk eene grootsheid! Het is de eene of andere Tovergodin, die een' trek aan onze verbeelding speelt.

DE WITTE AREND.

Geenszins, het is iets weezenlyks. Ik zie beeltenissen van weezenlyke dieren, in de Gallerie, hangende aan dezen schitterende kloot. Zie, in dezen kleinen hoek, aan de andere zyde, een Schaap, een' Haan en een' Eendvogel!

DE AREND MET TWEE HOOPDEN.

Ik zie dit alles onderscheidenlyk. Ik kan dit wonderlyk stuk niet begrypen. Zoude Jupiter ons hebben willen begunstigen en ons iets hebben willen zenden om een aangenaam feest te hebben? Het geschenk zoude zyner milddaadigheid waardig zyn!

DE WITTE AREND.

Deze kloot schynt my van binnen verlicht te
E 5 zyn;

zyn; zie dezen rook die als een nevel uit den-
 zelve opgaat, en die den dampkring verduistert;
 gaan-wy wat uit den weg, want dit hemelfch
 konstwerktuig neemt deszelfs keer recht naar
 ons, en gaat voor onze voeten nedervallen.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Gaan-wy fchielyk aan eene zyde, want het
 geeft een leelyken ftank van zich, het zal niet
 zyn, dat wy gemeend hebben, het zal waar-
 fchynelyk de wagen van Pluto zyn; ik begin
 eene bende van gewapende Duiveltjens te zien.
 Proferpina is miffchien uit de hel weggeloo-
 pen, en haar Koninglyke Gemaal zoekt haar op de
 aarde om haar voor de tweede reize te fchaaken.

DE WITTE AREND.

Eindelyk is hy op de aarde gekomen. Laa-
 ten-wy onzen neus stoppen, en zien wat het is,
 ons een weinig ter zyde houdende.

 ZESDE TOONEEL.

DE TWEE ARENDEN, DE DUIF VAN GAULEN, GEWAPENDE AAPEN enz.

DE DUIF (*vlug uit den vliegende wagen vliegende, gevolgd door Aapen, die de post van lyswachters by haar verrichten. De Arenden naderende*)

'Er is altyd een geluk by een ongeluk! Dewyl ik 't geluk heb Ulieden hier aantetreffen klaag ik niet meer, dat ik tegen myn' wil naar deeze koude strecken gevoerd ben.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Gy verrascht ons aangenaam, maar zeg my, bid ik U, wat is dit voor een' wagen van een gansch nieuw maakfel.

DE DUIF.

Zeer gaarne ik zal 't U zeggen. Een myner onderdaanen heeft dit werktuig uitgevonden om zich in de hoogste luchtstreeken opteheffen, hy beweert, dat hy door middel van zyn luchtwerktuig het eindelyk zoo ver zal kunnen brengen, dat hy eene reize in de maan zal kunnen doen, deze ontdekking kan, zegt hy, zeer nut zyn; al was het maar om een' Galanterie handel tusschen de bewoonders der twee dichtst byeen zynde Dwaalstreren aanteleggen.

DE

DE WITTE AREND.

Dit is een droom eigen aan uwe onderdaanen, die oppervlakkig in alles, doch leevendig van geest en vol van geestige gedachten zyn.

D E D U I F.

Het ontwerp is zoo belachelyk niet dan gy U verbeelden zoudt, ik verzeker U, dat wy tot eene verbaazende hoogte in de lucht zyn opgeheven; zoodaanig dat wy met onze verrekkykers zeer wel onderscheidden de bewoonders der maan-wereld, bezig met het bebouwen hunner akkers, en 't weiden van hun vee op den top der hoogste bergen dier licht wereld. Wy hebben zelf omtrent het Noorder Aspunt van de wereld eene ruime zee gezien, en die ons toefcheen stil te zyn. Wy hebben 'er kleine schepen, die zeilden ontdekt, welke dezelve scheenen te bedekken. Myn eerste sterrekundige heeft my willen bedieden, dat hy onderscheidenlyk twee talryke vlooten zag, op eene zekere wydte de eene van de andere, en door de beweegingen die hy haar zag maaken, heeft hy geoordeeld, dat deze twee vlooten malkander' slag leverden, 't welk, zoo 't waar was, zoude bewyzen, dat de bewooners der Maan niet wyzer dan die der aarde zyn.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN, (op een' spotachtigen toon.)

Zonder twyfel, zyn 'er in de Maan ook heerschzuchtige Vorsten, die alles voor zich willen hebben en niets voor een' ander overig laten,
die

die aan hunne nabuuren de wet voorschryven willen, en zich boven hen verheffen, zoo veel uit verwaandheid als uit weezenlyk belang.

DE, D U I F, (*met een' spotachtigen grimlach*)

Ik weet niet waar die steen, welken gy daar werpt zal nedervallen, hy zal zekerlyk niet hoog genoeg gaan, om in de maan nedervallen en gy zoudt hem in uwe landen wel weder kunnen vinden.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Gy schryft my een oogmerk toe, hetwelk ik niet heb, en ik. . . . .

DE WITTE AREND.

Het is eene boertery, doch de Duif is wat kittelachtig, zy kan geen gekscheeren veelen.

DE D U I F.

Hoewel ik zacht en vreedzaam van aart ben, toon ik my gevoelig over beledigingen, en met hulp myner getrouwe en dappere onderdaanen beledigt men my nooit straffeloos. Doch steeken wy daar een spel by, en spreeken wy over eene andere zaak.

DE WITTE AREND.

Ik verwonder my over het fraaje maaksel van uw lucht rytuig, doch de vernuftige man, die 't ontwerp daarvan gemaakt heeft, heeft
de

de verdienste der uitvinding niet. Anderen voor hem hebben zoo niet diergelyke, ten minsten even nuttige en tot het zelve einde strekkende werktuigen uitgevonden.

D E D U I F.

Laat U beter onderrichten, onze kunstenaars zyn geen lieden van zulke gemeene bekwaamheden en die zich vergenoegen slaavelyk de uitvindingen van andere volken natevolgen. De oude en opgewarmde vindingen van anderen volken hebben niets aanlokkelyks voor hen. Zy zyn zelf uitvinders, en hunne uitvindingen even als hunne ontdekkingen strekken tot nut van alle andere geslachten van Dieren, ook bevytigt men zich overal omze natevolgen.

D E W I T T E A R E N D.

Laat U zelf beter onderrichten. Het aërostatifch kunstwerktuig, en de reizen naar de Maan hebben niets nieuws in zich; en als gy het tegendeel beweert, het zy zonder U te bedeligen gezegd, Mevrouw, geeft gy geen blyk van eene groote geleerdheid. Hebt gy nooit het vermaarde Dichtstuk van *Ariosto* geleezen?

D E D U I F.

Het is geschreeven in eene barbaarsche taal, die ik niet verftaa.

D E W I T T E A R E N D.

Die taal is zoo barbaarsch niet dan gy denkt!
Nu

Nu kom, ik die die taal verftaa, zal u uit dit voortreffelyk werk gaan bewyzen, dat langen tyd voor dat uw vernuftige geelt in de wereld was, de aëroftaifche konftwerktuigen bekend en van een weezenlyk gebruik waren. *Aftolf*, een vroom Ridder, vriend van *Roeland* wierd van den top eens hoogen bergs van 't aardfche Paradys in een' vuurigen wagen opgenomen en in de Maan gevoerd, hy vond daar 't geen hy 'er zocht, en zelf 't geen hy daar niet zocht; hy bracht vandaar in een flefchjen, welk het zelve bevatte, al 't verftand van *Roeland* gansch en gaaf, hoewel met moeite aan zyn Prins weder. Dit is eene waare beweezen en met de achtbaarfte getuigeniffen der oudheid geftaafde zaak. Laat U dit ftuk van 't werk van *Ariofto* voorlezen en laat het U wel uit leggen, dan houde ik my verzekerd, dat uw fraai vernuft, de zoogenaamde uitvinder van uwen uitmuntenden wagen, zyn' mond wel zal houden.

DE D U I F.

Zegt *Ariofto* door wat middel *Aftolf* zyn werktuig beftierde en dezelfs loop richtte?

DE WITTE AREND.

Neen, hy zegt alleen, dat de Hoveling in de Maan aankwam door middel van zyn' lucht, wagen en dat hy dus weder vandaar kwam-zonder ongeluk.

DE D U I F.

Dat fpyt my, want ik moet U oprechtelyk
be-

bekennen, dat wy , op genade en ongenade van't geval door de lucht zweeven , en dat wy genoodzaakt zyn den weg te volgen die de wind ons voorschryft. Het is slechts eene der eerste uitvindingen die met dit kunstwerktuig zyn geschied. Ik heb eene proef willen neemen van deze schoone uitvinding , doch ik dacht niet , dat ik zoo verre van myn Staaten zoude nederdaalen , en om derwaards wedertekeeren moet ik wachten , tot dat de wind naar 't Noordoost loopt.

DE WITTE AREND.

Uw fraai vernuft is dan met zyn luchtwerktuig niet verder gevorderd dan een kind met zyn' vlieger.

DE D U I F.

Ik ben geenszins bekommerd over myne terug reis naar myne Staaten ; dewyl ik *incognito* door de lucht reizen kan zonder behulp van een' vliegenden wagen , maar deze bende myner lyffschutten belemmert my , zy kunnen niet vliegen , en zy zyn al te zwaar gewapend om dien weg te voet afteleggen. Ik zal nochtans besluiten om alleen wedertekeeren , en dit myn geleide achtertelaaten ; want ik heb zeer dringende zaaken , die myne tegenwoordigheid te huis vorderen. Ik verwacht tydingen uit de nieuwe wereld.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Mag men U vraagen , hoe dat uwe zaaken met den *Luipaard* van Albion staan?

D E D U I F.

Ik hoop hem te vernederen en tot reden te brengen.

D E A R E N D M E T T W E E H O O F D E N .

Was 't niet beter, dat gy de zaaken byleidet?

D E D U I F.

Ja, gewisselyk, maar dit woest Dier, wil naar geen bylegging hooren. Hy wil de meester over de geheele wereld speelen. Hy verbergt dien eisch zelf niet eens.

D E A R E N D M E T T W E E H O O F D E N .

Over de gansche wereld meestertespeelen is wat veel, maar doet gy hem zelf geen onrechtvaardigen oorlog aan? Hebt gy hem zelf niet eerst aangetast?

D E D U I F.

Neen zekerlyk niet. Heeft hy niet eerst aangetast, tot in 't hok vervolgd en vermoord een myner jonge hennen, zynde een geboren onderdaan van my, en die met recht voor 't schoonste beest van haar soort gehouden werd?

D E A R E N D M E T T W E E H O O F D E N .

Al ware dit eens zoo, was dit der moeite waardig om hem een' wreeden oorlog aantedoën en den Luipaard den dood te zweeren?

D E D U I F.

Deze onderneeming was eene waare belediging; zoo ik dezelve had laaten voorbygaan, zonder my daar over gevoelig te toonen, zou de Luipaard my weder aan boord gekomen zyn, en met my geleefd hebben als hy met zyn' ouden makker den Leeuw van de Betuw leeft. Dit zal ik nooit van eenig' Koning der dieren verdraagen. Ik wil liever sterven, dan zonder roem en eer leeven. Doch gy die van zoo een' vreedzaam aart zyt, wat hebt gy U met eens anders zaaken te bemoeien? by voorbeeld, welke belediging hebt gy van de Duif van Maho, met ontvangen, om haar ernstiglyk te dreigen, dat gy haar den oorlog zult aandoen, indien zy aan uwe vriendin, die daar staat, niet al toestaat, dat zy onrechtvaardiglyk van haar eifcht?

D E A R E N D M E T T W E E H O O F D E N.

Ik zoek daar door een' oorlog tusschen deze twee nabuuren voortekomen, die den Musulman wel duur mogt komen te staan, is 't niet beter dat hy eenige kleine opofferingen doet, dan dat hy gevaar loopt van alles te verliezen?

D E D U I F.

Dat is te zeggen, dat indien gy lieden U tegenwoordig met myne zaaken, die ik met den Luipaard uitstaande heb, bemoeidet, en dat gy lieden om my tot een verdrag met hem te noodzaaken, van my eenige kleine opofferingen verderdet, ik dezelve zoude moeten doen? Uwe bemiddeling myn goede vriend, schynt my een
wei-

weinig belangzuchtig te zyn, en ik zal my wel wachten van dezelve ooit aantencemen, onder beding van opofferingen te doen.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Gy zyt wel trotsch, zusjen lief! maar men zoude uwen hoogmoed wel eens wat kunnen vernederen! Men zoude U ook wel eens vergoeding kunnen doen doen. Gy weet dat gy eenige goederen bezit, die door uwe voorvaderen aan de myne ontweldigd zyn.

DE D U I F.

Wy zullen op een' ander' tyd over die zaak spreken, Vaartwel, de wind word gunstig, ik gaa weder in myn' luchtwagen zitten, en wel schieelyk weder naar myne landen trekken. Ik laat U de plaats vry; maakt op uw gemak staatkundige ontwerpen, wy zullen 't oog op U houden, en zyt beide verzekerd, dat, zoo gy zonder den waard rekent, gy tweemaal zult rekenen. *De Duif vliegt zachtjens, langs de aarde, haare lyffschutten volgen haar op een ligten tred, zy klimt weder met haar gevolg op haar' vlieden wagen en verdwynt uit de oogen der twee Arenden, welken zy een weinig ontzet laat.*

ZEVENDE TOONEEL

DE TWEE ARENDEN.

DE WITTE AREND.

Die Duif komt my voor van geen vreezachtigen aart te zyn, ik geloof, dat zy enig vermo-

moeden aangaande uwe oogmerken heeft, en dat zy reeds haare maatregelen genomen heeft, om niet verrascht te worden.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Het is alles maar snoevery, verlaat my niet, zyt getrouw aan uwe beloften, dat verzoek ik U. Zy zal op haare beurt onder onze klauwen komen, maar ik wil haar niet dan het laatste aantasten. Ik wil voor alles alle de Koningjens myne groote leenmannen aan myn Ryk onderwerpen, vervolgens zal ik den ouden Leeuw van de Betuw aantasten ik zal hem zoo mak maaken, dat hy geen' lust zal hebben zich in eenig buitenlandfch krakeel te steeken. De Arend van Pomerelië zal daarna de eerste slagen myner rechtvaardige wraak gevoelen; ik zal hem vernielen, of ik zal hem ten minsten de veeren zoo wel uitplukken, dat hy in lange jaaren niet zal kunnen vliegen. Eindelyk van alle die lastige nabuuren ontslagen zynde, zal ik als een bliksem op de Duif met zoo eene groote hevigheid vallen, dat zy gedwongen zal zyn met het deel, het welk ik haar wel wil laten houden, te vernoegen Zie daar in weinige woorden myn gansche ontwerp, het is uitgebreid, het is groot, het betaamt myn' moed!

DE WITTE AREND.

Maar door dit middel zult gy oneindiglyk machtiger zyn dan ik, en ik vat daar uit reeds argwaan op!

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Bekommer U daar niet over. Ik ben voornemens met U alles gemeen te hebben. Wy zullen beide gezamenlyk regeeren; gy zult het Oosten tot uw en ik het Westen tot myn deel hebben. Indien gy wilt, zullen wy zelf voortaan in een en 't zelfde paleis leeven en wy zullen ons door de aangenaamste en heiligste banden aan elkanderen verbinden.

DE WITTE AREND.

Met al myn hart. Maar 't is tyd, dat wy scheiden. De oude Leeuw mogt ontwaaken en wy zouden van 't vermaak verstoken zyn van hem dien trek te speelen, dien wy bedacht hebben. Vaar wel, omhelzen wy malkander nog eens tederlyk. Kus my, myn goede Vriend, gaa alles voor onze groote onderneemingen bereiden, en kom U weder by my vervoegen aan den kant van Byzantium; ik zal U laaten waarichouwen, als het tyd zal zyn, dat gy U in die strecken vertoont. Vaar wel! tot het vermaak van U in 't Serail te zien. Daar bescheide ik U.

DE AREND MET TWEE HOOFDEN.

Ik zweer by de trouw eens Arends, ik zal U altyd getrouw zyn. Vaar wel! Haasten wy ons, zie daar komt de Leeuw uit zyn hol. *Zy omhelzen malkander en scheiden op 't zien van den Leeuw, die weder naar hen toekomt.*

ACHTSTE EN LAATSTE
TOONEEL.

DE LEEUW ALLEEN.

DE LEEUW, (*ziende aan alle kanten rond, zyne maanen schuddende en op een langzaam tred naderende.*)

Waar zyn zy dan? Het is echter hier de plaats, waar ik hen gelaaten heb. Hoe ik ook aan alle zyden omzie, ik word hen niet gewaar, zouden zy in eenig boschjen gegaan zyn, om met my te spotten? Laaten-wy eens zien? (*hy zoekt aan alle kanten*) Ik vrees, dat zy my hier voor den gek laaten blyven hebben. Het zoude juist niet braaf gedaan zyn. Doch in ernst zy zyn vertrokken. Ik sta hier voor hun gek, ik zie 't wel zy hebben zich geschaamd in myne tegenwoordigheid te zeggen, dat zy 't met myn wreeden vyand eens waren, gelyk ik wel vermoedde. o Trouweloosheid, o schelmery! dus met een' Leeuw den moedigsten en sterksten aller dieren te spotten! o woede! o wanhoop! Ja ik zal my wreken, ik zal nog welden' een' of anderen machtigen vriend vinden! Maar elendige als ik ben, waar denk ik op! zal ik my wreken aan twee geduchte Arenden, ik die my niet kan ontslaan van een klein bloedeloos diertjen, dat met myne moedigheid en met myne gramschap spot! ik, wien eene Wesp de wet in myn Hof stelt! Groote Jupiter, waartoe ben ik gekomen! welke schande komt my in myn ouderdom over. (*Hy gaat op den grond liggen, hy rolt*

in 't zand, zyn oogen blinken van een hevige en schitterend vuur, by geeft met verontwaardiging diepe zuchten.) Neen ik zal niet langer dulden, dat men my verraade en dat men my de wet stelle. Beeft trouweloozen, wie gy ook zyn moogt! buitenlandsche, binnelandsche vyanden, gy zult wel dra ondervinden, dat men het dapperste en het verschrikkelykste aller dieren niet straffeloos beledigt! Wel aan verzamelen wy alle onze krachten; neemen wy onze toevlucht tot de oprechtste en getrouwste Vriendin, die ons overig is; de eenigste die onzen roem wreken, den voorspoed van onzen staat verzekeren, en 't geluk myner getrouwe onderdaanen bevorderen kan. Vertrekken-wy, gaan-wy de Duif van Gaulen vinden, haar hart is edelmoedig, eilaas! ik heb 'er duizend zekere bewyzen van; indien zy somtyds haare belangen van de myne heeft afgezonderd, zulks is geschied, omdat ik haare vriendschap niet met trouw beantwoord heb, zulks is geschied omdat ik haare gramschap op den hals gehaald heb! Het is gedaan, ik gaa haar de oprechtste aankleeving zweeren, ik gaa my onwederroepelyk aan haar verbinden: zy dringt my reeds; zy zoekt my aan om een verbond met haar aantegaan en ik staa niet langer in beraad. Al 't geen zy voor my gedaan heeft, strekt my tot eene zekere borgtocht, van 't geen zy voor my nog zal doen; het weezenlyk belang van beide Staaten vordert deze vereeniging! Het zoude dwaasheid zyn, langer zich deswegens te bedenken. Vertrekken-wy en laat een goed verbond tusschen den *Lecuw van de Betuw* en de *Duif van Gaulen* alle de ontwerpende tegen ons samengezwooren vyanden verdelen! Laaten de twee heersichzuchtige en trouwe.

welooze Arenden, die 't op ons gemunt hebben onder onze flagen omkomen; indien zy iets tegen 't eigendom of den roem van een van beiden mogen onderneemen. *De Arend van Pomereli;* weet ik vast, zal verzoeken, in dit verbond te mogen treden! Wel wy zullen hem in 't zelve aanneemen, dan, dan zullen wy hun zelf de wer stellen, die voor hebben dezelve der gansche wereld te stellen! Maar zie hier een briefjen, 't welk ik niet gezien had, zien wy wat het zegt. Het behelst zekerlyk het tedere vaarwel van myne goede Vrienden (*hy opent het briefjen en leest overtuid.*) „ Wy verneemen zoo even, dat „ de Luipaard U den oorlog formeelyk komt te „ verklaaren, het is niet meer mogelyk U in de „ gewapende onzydigheid toetelaaten, dat zou- „ de ons de billyke wraak van uwen nabuur op „ den hals haalen. Maak vrede met hem, en „ vervolgens zullen wy U plechtiglyk onder de „ gewapende onzydigen aanneemen! Vaart wel, „ goede reis”. (*met een toon van verontwaardiging*) dat is te zeggen, dat men my wil bystaan als ik geen hulp meer noodig heb! Grooten dank, Vrienden, ik zal uwe edelmoedigheid overal bekend maaken. Vertrekken wy eindelyk en verlaaten wy die woeste luchtstrecken, komen wy 'er nooit weder dan om de dwingelanden te straffen, die dezelve bewoonen, en om hun deze gewichtige les te geeven, dat de booze altyd in den kuil valt, dien hy gegraven heeft, om den onnozelen daar in te doen vallen.

E I N D E.

